

Ob desetletnici

Dopolnili smo deset let izhajanja našega glasila »Gradisovega vestnika«. Ta številka je že prva v novem desetletju in je to priložnost, da potegnemo črto ter pregledamo, ali je naš vestnik uresničil tisto, zaradi česar smo ga bili ustanovili.

V prvi številki je inž. Jože Uršič takole orisal poglavitno nalogo lista: »Glavna naloga tega našega glasila je prav v tem, da odpira vsemu članstvu čimširši vpogled v gospodarjenje, da obvešča člane kolektiva o nalogah podjetja, o delu delavskega sveta in obratnih delavskih svetov ter o njihovih sklepih.« Do tega sklepa je prišel po razmišljanjih, ki jih razvija v tem uvodniku, o tem, kako bi čimširše razvili samoupravljanje in kaj vse bi moral samoupravljaec vedeti, da bi mogel aktivno sodelovati v odločitvah organov samoupravljanja.

Ce se držimo tistega znanega pregovora, da se dobro blago samo hvali, potem nam res ni treba zdajle ponoviti vsega tega, kar smo v vestniku storili, da bi bil to res časopis kolektiva in ne morda le uredništva, ki bi si prilastilo monopol nad njim. Povemo lahko nekaj drugega, da doživljamo na raznih posvetovanjih o časopisih delovnih kolektivov laskave ocene, da smo med najboljšimi časopisi te vrste. To so vsekakor strokovne ocene, ki jih sicer nismo objavljali, ki pa so nam bile spodbuda, da nadaljujemo po zastavljeni poti in da časopis, kolikor le mogoče še izboljšamo.

Katera načela so nas vodila pri urejanju časopisa?

List naj bi bil predvsem informator o vsem, kar se v kolektivu dogaja. Glede tega smo si prizadevali, da bi to uresničili, pri čemer pa so omejitve, ker list izhaja le enkrat na mesec in seveda ne more biti vedno povsem na tekočem. Posebej smo skušali izpolnjevati tisto že takoj v začetku zastavljeno nalogo, da bi namreč seznanjali člane kolektiva z vsem, o čemer razpravljajo in sklepajo organi samoupravljanja. Tako se je časopis izoblikoval v graditelja samoupravljalške zavesti, bil je pobudnik razprav o raznih problemih samoupravljanja, seznanjal člane s problemi ter možnostmi za njihovo urejanje, s čimer je prispeval k temu, da so se člani samoupravnih organov lažje usmerjali pri svojih konkretnih odločitvah.

Pri vsem tem je list razvijal zlasti načela dobrega gospodarjenja in socialističnih družbenih odnosov, žigosal v sliki in besedi uravnilovske težnje, kratkovidnost v gospodarjenju, s čimer je posredno prispeval k nadaljnjemu razvoju celotnega podjetja.

S seznanjanjem bralcev o delu posameznih enot, o njihovih problemih in uspehih je krepil zlasti zavest, da smo enotno podjetje in da je le v slogi moč. Marsikdaj smo se v tem desetletju srečali tudi s sredobežnimi težnjami ali pa z ozko zaprtostjo posamezne enote same vase, ki je ob določenem problemu videla le samo sebe ne pa tudi širših interesov celotnega podjetja. Marsikdaj morda nismo bili dovolj odločni in bili preveč kompromisarski tako v boju proti centralizmu kot partikularizmu, pri čemer pa moramo pojasniti, kako to dvojje pojmujeemo.

Povsem jasno je, da je samoupravljanje v bistvu integracija v najširšem smislu besede. Se pravi, da so interesi delovnega človeka v združenem delu povezani s širšimi družbenimi interesi, ki se med seboj prepletajo in povezujejo prek komun in republike v širšo jugoslovansko skupnost. Toliko bolj morajo ti interesi biti povezani prek enot v celoten kolektiv podjetja. To pa pomeni, da ni samoupravljanje v ničemer prizadeto, če posle skupnega pomena opravljamo skupno, če so integrirani v celotnem podjetju in to ni s centralizmom v nikakršni zvezi. Centralizem pa bi bil, če bi ustvarjali sistem, v katerem delovni človek ne bi imel vpliva na odločitve na višjih ravneh, da bi osrednji organi podjetja sklepali mimo interesov neposrednega proizvajalca ter so postavili kot nekakšno silo nad njim. In nasprotno bi bil partikularizem, če se enote zapirajo same vase, da ne upoštevajo širših interesov podjetja. Vse to pa samo slabi samoupravljanje v celoti.

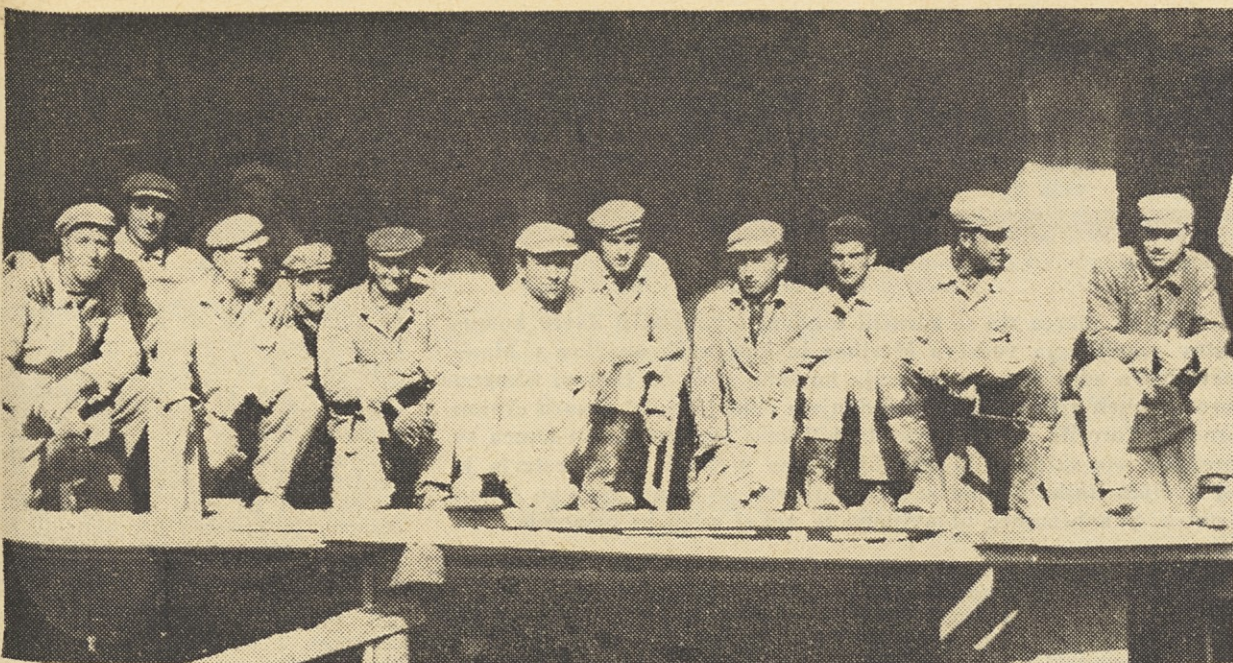
List je v tem desetletju skušal biti pogumen in pokazati na probleme, kakršni so v resnici in ne kakor jih vidijo le nekateri, pa naj bo s katere koli strani. Povsem jasno pa je, da ne moreš vsem ustreči.

Včasih je tudi zamižal, ko je bilo treba reči jasno besedo, in raje molčal, da ne bi bilo zamere na tej ali oni strani. Ljudje smo pač občutljivi in reagiramo, če nam nekaj ni všeč. Včasih smo presenečeno ugotavljali, da smo se zamerili na taki strani, kjer bi to najmanj pričakovali, ali ob zadevi, ki je bila na prvi pogled povsem nesporna. Ali pa je mislil na enega, oglasil pa se je povsem nekdo drug, za katerega nismo niti vedeli. To se je in se bo dogajalo.

Vendar smo imeli vedno pred očmi celoto in uspeh celote, skušali smo biti vodnik in prispevati k oblikovanju enotnih pogledov in stališč do stvari, ki nas vse zanimajo in prizadevajo. Zato je list odpiral svoje strani tudi stališčem, ki se z njimi morda kdo ne strinja, v globokem prepričanju, da je to najboljša pot k temu, da stvari razbistimo in da ob soočenju različnih stališč dosežemo enotnega. V tem je tudi bistvo demokracije v našem političnem sistemu, kjer je poglavitni argument in prevlada naj tisti, ki prepriča, ki ima največjo težo, ki se ob njem združuje večina.

Zmotno pa je misliti, da bomo dosegli soglasje, če bomo nasprotno argumente potiskali ob stran, jim ne omogočili, da se obrusijo ob drugih. Če imamo prav, potem mora naš prav zmagati, potem mora biti splošno prepričanje in ni nobene bojazni, da v javni razpravi dobri in tehtni argumenti ne bi prevladali. Vsaka druga pot vodi k sili in preprečevanju tega, da bi človek oblikoval svobodno svojo osebnost. To pa je tudi pogoj za ustvarjalno samoupravljanje, ki ne more biti zborovanje kimačev in ko potem morebitne posledice kvarne odločitve pobravamo s samoupravljanjem, češ, saj je delavski svet tako sklenil. Čim širše bodo razprave, toliko manj je možnosti za slabe odločitve. Če pa se že zmotimo, potem tudi vsi prevzamemo odgovornost za take odločitve.

V desetih letih izhajanja vestnika je na njegovih straneh napisana zgodovina »Gradisa« v teh letih, zabeleženi so njegovi uspehi in tudi neuspehi. Tako je bil list zrcalo tega, kar se pri nas dogaja. In več kot samo zrcalo! Prispeval je svoj delež k temu, da so ti uspehi večji kot bi bili sicer. V tej zavesti stopamo torej v drugo desetletje.

Delavci iz naših poslovnih enot. V uredništvu smo si v edno prizadevali, da bi ustregli željam delavcev, da bi sebe videli v Vestniku.

LETO XI. ŠT. 121

Ljubljana, april 1968

gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

VI. REPUBLIŠKE ZIMSKE ŠPORTNE IGRE GRADBINECEV

Letos smo drugi ekipno

Naša ekipa smučarjev je zasedla na zimskih športnih igrah na Pohorju — Voglu drugo mesto. Lani smo bili tretji — Naš najboljši tekmovalcec je bil v slalomu — Tekači so se levje borili — Organizacija odlična le vreme je nagajalo

Ze lansko leto na Krvavcu je bilo dogovorjeno, da bo letošnje zimske športne igre gradbincev prevzelo eno štajerskih podjetij. To nalogo so letos prevzela nase podjetja SGP »Konstruktor«, PGV »Stavbar« in PIG »Tehnogradnje« iz Maribora ter opravili vse, kar je bilo potrebno za tekmo pač opraviti. Tekmovanje naj bi se odvijalo v dneh 24. in 25. 2. 1968 na terenih pri Ribniški koči na Pohorju.

Vsi tekmovalci so bili na Pohorju že v petek popoldne, kjer so si ogledali tekmovalne terene, toda Ribniška koča se jim je v soboto pokazala v drugačni luči, kakor smo jo štajerci vajeni. Snežna odeja je bila dovolj debela, saj 1,20 m snega je dovolj, da se tekmovalci izvede brezhibno. Toda ni dovolj, če je le sneg. Dež je proge zelo razmehčal in zato naj bi morda malo okrnjeno tekmovalce (odpadel bi slalom) izvedli v nedeljo. V nedeljo pa so bile snežne razmere še slabše. Poleg nepregledne megle je še neprestano deževalo, tako da je bil organizator primoran tekme preložiti.

Slabe volje je bilo dovolj, saj so se tekmovalci pripeljali pač iz vseh koncev Slovenije. Veliko truda in dela je bilo zman. Tekmovalci GP »Save« z Jesenic so se celo predčasno vrnili s Češke, kamor so jih povabili njihovi stanovski kolegi, da bi lahko svoje podjetje zastopali na naših tekmah. Veliko kritike je bilo

čez vreme, predvsem od Gorenjcev, češ, »pri nas ni nikoli tako slabega vremena«, kar pa se je kasneje izkazalo, da temu le ni vedno tako.

Organizatorji se niso dali in so tekme priredili na drugem koncu Slovenije, na Voglu nad Bohinjem, čeprav tudi tam niso imeli sreče z vremenom.

Torej čez tri tedne v dneh 16. in 17. 3. 1968, se je pisana družina znancev spet srečala na Gorenjskem, točneje na belih strminah Vogla, da tam pomeri svoje moči.

Zastopniki nekaterih podjetij so že nekaj dni pred tekmami poslali svoje ekipe v Bohinj in po pripovedovanju le-teh so imeli prekrasno vreme in idealno smuko. Radi jim verjamemo, saj na terenih okoli Vogla na Šiji, Orlovih glavah, Križu, zadnjemu voglu leži 2,80 m snega, kasneje, ko je v dolini deževalo, pa je padlo nekaj snega, da je bila snežna odeja debela tri metre.

V soboto smo se najprej pomerili v tekih in slalomu. Teki so se odvijali na terenih blizu hotela Zlatorog, proga je bila dolga 3 km in so jo morali tekmovalci preteči dvakrat. Skupno so nastopile tri predstavnice nežnega spola, kjer naše podjetje ni imelo svoje udeleženke, in 26 članov, naši pa so se plasirali na naslednja mesta:

6. Vodnik Aleksander — OGP Ljubljana, 29 : 26,

13. ing. Gorjanc Peter — GV Ravne, 32 : 46,

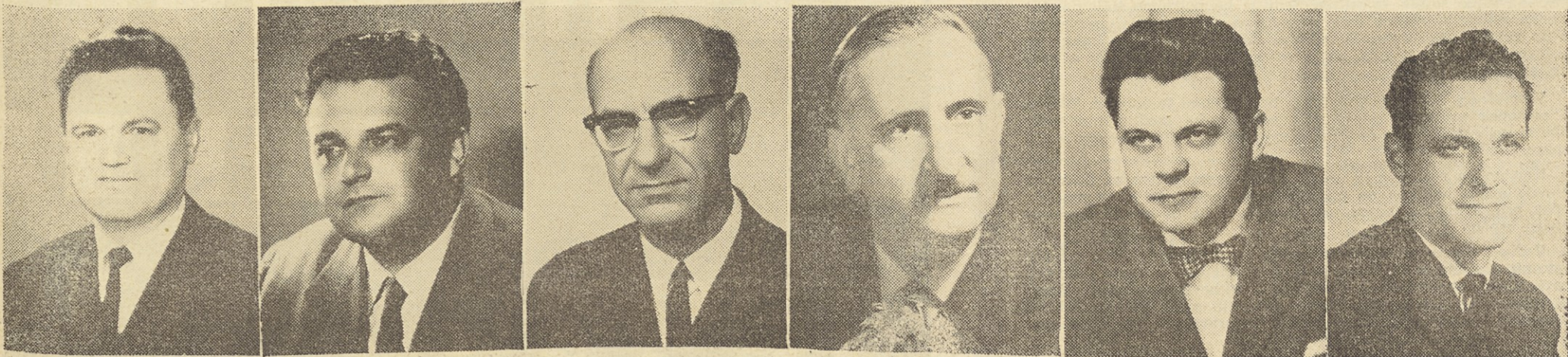
15. Jank Avgust — GV Ravne, 34 : 27.

Zmagal je po večletni hegemoniji tekačev GP »Save« z Jesenic predstavnik GP »Projekt« — Kranj, Naglič Franc s časom 25 : 50.

Ker so se v ekipo šteli rezultati treh, smo imeli še srečo, da so s tako opremo sploh vsi prišli na cilj in zato tekačem vsa čast, saj so se borili športno z vsemi močmi, zasedli kljub konkurenci, kjer pravzaprav »nismo imeli kaj iskati« zelo solidna mesta. Skromni Sandi Vodnik pa se je prebil v sam vrh med znana imena. Njegov tek nas je navduševal, zato si je zaslužil, da ga prav tu javno pohvalimo.

Nadaljevanje na 6. strani

26. aprila volimo delavske svete enot in podjetja

SEDANJI UREDNIŠKI ODBOR GRADISOVEGA VESTNIKA — Od leve proti desni so: odgovorni urednik Ljotze Cepuš, ki je tudi že deset let pri vestniku, od prvih dni pa sta še ing. Jože Uršič in novinar Vlado Jarc. V uredništvu so še Anton Martinšek, ing. Boris Vede in sekretar podjetja Rajko Zupančič.

Pripravniški staž in ureditev tega vprašanja v interni zakonodaji podjetja

Po zakonu moramo ta vprašanja urediti z internimi predpisi podjetja

Po temeljnem zakonu o sprejemanju pripravnikov v delovnih organizacijah je nastala obveznost sprejemati za pripravnike osebe, ki so dokončale visoko, višjo ali srednjo šolo, da bi jim bilo omogočeno pridobiti ustrezno strokovno prakso za samostojno delo v svoji stroki.

V zvezi s tem bo potrebno z internim splošnim aktom določiti število pripravnikov za določena delovna mesta, način izvedbe pripravniškega staža, čas trajanja pripravniške dobe in način preverjanja pridobljenega znanja med pripravniško dobo ter končno še postopek o prenehanju dela pripravnika v primeru, da po opravljeni pripravniški dobi ne bi pokazal uspeha, ni ga pa mogoče razporediti na drugo ustrezno delovno mesto.

Najvažnejši del omenjenega splošnega akta bo prav gotovo tisti, v katerem bo govora o delovnih mestih, na katera bomo sprejemali pripravnike, in njihovo število. Treba bo upoštevati intencije zakona in potrebe podjetja, objektivno uskladene z materialnimi možnostmi in perspektivo razvoja.

O tem odločijo gospodarske organizacije popolnoma samostojno. Zakon namreč ne predpisuje, na katera delovna mesta je treba sprejemati pripravnike, in tudi ne število pripravnikov. Zakon je pooblastil republiške skupščine, da lahko s svojim zakonom predpiše kriterije za določanje števila pripravnikov v delovnih organizacijah. Do sedaj republiški zakoni še niso izdani in verjetno tudi ne bodo. Delovne organizacije bodo morale same rešiti to vprašanje.

Kar zadeva delovna mesta, bodo prav gotovo to delovna mesta neposrednih izvrševalcev določene naloge, za katere je potrebna šolska izobrazba določene stopnje, tista delovna mesta, ki nimajo značaja vodilnih oziroma vodstvenih delovnih mest.

V večini primerov bodo to delovna mesta v finančni, komercialni, tehnični, plansko-analitski, kadroviski in splošni službi. Na enak način pa bo mogoče določiti tudi delovna mesta v proizvodnji, če se zahteva strokovna sposobnost kvalificiranega delavca ali druga strokovna sposobnost v smislu prej omenjenega zakona.

Ko govorimo o določanju delovnih mest, na katera se morajo sprejemati pripravniki, je treba razčistiti še eno sporno vprašanje. V zakonu je namreč navedeno med drugim, da morajo delovne organizacije sprejemati za pripravnike osebe z dokončano šolo druge stopnje. Kot šole druge stopnje so tudi šole za kvalificirane delavce (šole učencev v gospodarstvu), ki imajo teoretični in praktični pouk. Zato je vprašanje, ali je potrebna za takšne osebe še pripravniška doba.

Po različnih tolmačenjih in mišljenjih bi se morala predpisati pripravniška doba tudi za takšna delovna mesta, seveda za krajši čas.

Kar zadeva število pripravnikov za določena delovna mesta, bo potrebno s splošnim aktom predvsem upoštevati plan kadrov, uskladen z razvojnim programom. Število pripravnikov je v glavnem odvisno od števila delovnih mest, ki se bodo na novo uvedla v enem letu, ali pa se bodo obstoječa delovna mesta izpraznila bodisi zaradi običajne fluktuacije ali pa zaradi odhoda v pokoj. Pri tem se izvedejo tudi določene kadrovske spremembe, kot so razporeditev delavcev iz nižjih na višja delovna mesta in podobno.

O sprejemanju pripravnikov v delovno razmerje odločajo isti organi, ki tudi sicer odločajo o sprejemanju delavcev na delo v delovno organizacijo. Pri nas so to komisije o vstopu in prenehanju dela, ki delujejo v vsaki enoti glede na samoupravne pravice, določene v statutu, ki jih imajo delovne enote pri odločanju o delovnih razmerjih.

Tudi pogoji za sprejem pripravnikov so isti kot za druge delavce glede na delovno mesto, na katerega vstopajo, seveda samo brez potrebne strokovne prakse. Pripravnik mora izpolnjevati posebne pogoje, kot so: določena strokovna izobrazba in ustrezne psihofizične sposobnosti. Potrebno bo predpisati tudi konkretne kriterije za izbiranje kandidatov, če se jih prijavi več in imajo izpolnjene splošne pogoje. Verjetno bo potrebno predpisati, da bo odločilen pri tem učni uspeh v šoli ali uspeh po opravljenem preizkusu znanja, preden bi kandidat nastopil delo kot pripravnik.

Glede drugega ni izjeme pri sprejemanju pripravnikov in se bo treba držati splošnih določb temeljnega zakona o delovnih razmerjih.

Čas trajanja pripravniške dobe je omejen z zakonom in sme trajati najdlje eno leto.

Daljši čas v okviru enega leta bo treba določiti za odgovornejša delovna mesta praviloma za takšna mesta, za katera se zahteva visoka strokovna izobrazba, kot pa za delovna mesta, kjer je potrebna srednja šola. Pa tudi tukaj ne bo mogla biti odločilna samo šolska izobrazba, temveč bo potrebno tudi na določenih delovnih mestih, kjer se zahteva srednja šola, predpisati daljšo pripravniško dobo. So namreč delovna mesta, za katera se zahteva samo srednja šola, pa je potrebno več časa, da bi se pridobila ustrezna praksa.

V splošnem aktu o pripravnikih bo potrebno še določiti, kakšen bo postopek pri spremljanju dela pripravnika med pripravniško dobo in pri ocenjevanju oziroma preverjanju pridobljene strokovne prakse.

Končno bo potrebno še urediti način razporeditve na določeno delovno mesto oziroma na nižje delovno mesto, če je to mogoče, kadar pripravnik na koncu pripravniške dobe ne pokaže zadovoljivega uspeha.

V zvezi s pripravniki bo potrebno, da bodo sodelovale pri posameznih določbah splošnega akta zelo intenzivno enote podjetja, ker je sprejemanje delavcev na delo v njihovi pristojnosti. Zlasti bo treba dobro premisliti o številu delovnih mest, na katera bodo sprejemali pripravnike, in o številu pripravnikov za posamezno delovno mesto.

Osnutek splošnega akta o sprejemanju pripravnikov bo v kratkem izdelan in ga bo delavski svet sprejel po zaključeni vsestranski temeljiti obravnavi v vseh enotah.

R. Z.

Dne 13. marca sta se združili osnovni organizaciji Zveze komunistov gradbenega vodstva Maribor in kovinskih obratov v Mariboru. Nova združena organizacija bo tako štela 49 članov. Skupno poročilo obeh organizacij o dosedanjem delu je podal tovariš Anton Gruđen. Poročilo in razprava sta bili zelo konkretni. Ob koncu so sprejeli vrsto sklepov, ki jih objavljamo v celoti. Za sekretarja je bil izvoljen Rajko Purnat iz KO Maribora, za namestnika pa Anton Gruđen. S konference objavljamo le nekaj misli in pripomb.

V uvodni besedi je tovariš Gruđen obrazložil namen in potrebe po reorganizaciji Zveze komunistov ter med drugim dejal, da reorganizacija ZK poenostavlja delo komunistov, opušča stari celični sistem in omogoča odpiranje ZK proti družbi, v smislu vsakodnevnega nepretrganega vpliva nanjo in vključevanja komunistov v širša dogajanja našega družbenega življenja.

V samem začetku si moramo biti na jasnem, da je nemogoč obstoj organizacije, če v njej ne bo zavestne discipline in discipliniranega izvajanja obveznosti, ki jih ima vsak član ZK do svoje organizacije. Predvsem mislim na zavestno disciplino, je dejal tovariš Gruđen.

Komunisti morajo biti vedno v središču družbenih dogajanj, v osrčju političnega in družbenega vrveža, v prvih vrstah samoupravnih prizadevanj, oziroma povsod tamkaj, kjer se razpravlja in odloča o važnih življenjskih vprašanjih.

Mnogo je govoril o konkretnih ukrepih in delu komunistov ter nadaljeval, da ni komunist tisti, ki na sestankih samo našteva nepravilno-

sti, ki se pojavljajo npr. pri izvajanju reforme, govori o nerešenih socialnih problemih in drugih težavah, ki spremljajo naš razvoj. Še vedno je mnogo takih, ki se še vedno zanašajo, da bi moral nekdo od zunaj reševati vse probleme, ali celo z najvišjega foruma.

Občajno odkrivamo napake takrat, je nadaljeval tovariš Gruđen, ko se pojavljajo v veliki meri, nimamo pa sposobnosti, da bi jih preprečili že v samem začetku. Sama kritika in evidentiranje napak ne moreta preprečiti negativnih pojavov, zato je skrb slehernega člana, kot tudi organizacije, da budno spremlja vsa gospodarska in družbeno-politična dogajanja.

Razpravljali so tudi o usposobljenosti članov DS in o izobraževanju. Občasni tečaji in seminarji za organe upravljanja so pozitivni, vendar manjka stalnega izobraževanja.

Ker je premalo časa za sistematično izobraževanje, zato skoraj vedno postavljamo in tudi izvolimo za članke delavskih svetov bolj izobražene delavce oziroma uslužbence. Lahko bi rekli — širše vodstvo, podjetja,

ne pomislimo pa, da se s tem odtujujemo od bistvenega načela — »upravljanje proizvajalcev«. In tako se zgodi, da tudi sklepi organov upravljanja niso vedno last proizvajalcev. Tako se začne pod krinko samoupravljanja vedno bolj krepiti »vodstveno« upravljanje.

Opazuje se, da člani samoupravnih organov še premalo kontaktirajo z delavci, sodelavci in člani samoupravnih organov po delovnih enotah, zato tudi sklepi, sprejeti na sejah, večkrat ne ustrezajo stališču celotnega kolektiva, ampak stališču nekaj ljudi.

Pomembno vlogo pri dvigu produktivnosti, utrjevanju samoupravljanja in zadovoljstva v kolektivu igrajo medsebojni odnosi, tako med upravljavci, med enotami, vodstvi in samoupravljalci itd. Nemogoče bi bilo namreč v podjetju življenje, če bi delal vsak po svoje in če bi bili ljudje razdeljeni na posamezne skupine. In prav s samoupravnim sistemom lahko vplivamo na medsebojne odnose, zato naj bo naša naloga, da čimveč ljudi vključimo v samoupravljanje.

Seje DS naj postanejo žarišče, kjer bi se izmenjala in izkristalizirala najrazličnejša stališča, in to stališča celotnega kolektiva, ne pa da so seje DS večkrat le potrjevanje predlogov upravnega odbora.

V nadaljevanju so analizirali še gospodarski položaj obeh enot, razpravljali o delitvi osebnih dohodkov in povezavi nove organizacije z mestnim komitejem Zveze komunistov.

Program dela združene organizacije OOKZ Maribor

Na podlagi poročila in smernic, ki jih je zajelo poročilo sekretarja OOKZ in diskusije po poročilu, predlagam v imenu komisije za program in sklepe — program bodočega dela OOKZ:

— da so člani ZK stalno sredi družbenega dogajanja v okolju, v katerem živijo in delajo, da s svojim delovanjem zagotavljajo uresničevanje načel, smotrov in nalog v materialni izgradnji in razvoju družbenih odnosov, da prispevajo k usposabljanju svojih članov za idejni boj in družbeno-politično akcijo v sistemu samoupravljanja in v družbeno-političnih organizacijah, da utrjujejo med svojimi člani, kakor tudi med drugimi člani delovnega kolektiva občutek osebne in družbene odgovornosti na delovnem mestu in v družbeni funkciji.

S tem v zvezi je naloga OO in članov ZK, da še nadalje krepijo demokratizacijo in skrbijo za polnejše uresničevanje in uveljavljanje samoupravljanja ter se bori proti vsem tistim, ki bi zavirali demokracijo in samopravo;

— da iz vrst delovnih ljudi, zlasti iz neposrednih proizvajalcev, nenehno sprejemajo nove člane v ZK. Večji poudarek je dati ideološko-politični vzgoji članstva in jih usposobiti do take mere, da bodo sposobni izvrševati naloge, ki stojijo pred njimi v zvezi z gospodarsko in družbeno reformo;

— ker je dolžnost slehernega člana ZK, da nastopa povsod, kjer dela in živi, mora biti z znanjem dobro oborožen, če hoče izvrševati naloge v družbeni in gospodarski reformi;

— vse notranje življenje OOKZ mora prispevati k temu, da se komunisti bogate z etičnimi vrednotami, da izostrujejo svoja merila, da

se osamosvajajo v načinu mišljenja in pridobivajo nujne demokratične navade v delu. Idejno-politični in moralni ugled članov ZK mora biti pri delovnih ljudeh za nas presenčilne vrednosti, zato ne smemo dopustiti, da bi se za tem ugledom skrivali in hvalili kakršnikoli nedemokratski in nesocialistični postopki posameznikov, ki bi izgubili poglobitve lastnosti člana ZK;

— pri izpolnjevanju gospodarskih nalog v delovnem kolektivu je naloga komunistov, da z vsebino svojega dela in vpliva delujejo na vseh področjih. Težišče svoje akcije bomo morali komunisti še bolj kot doslej prenesti na obračunske svete in v organe upravljanja, kakor tudi v družbene organizacije in v okolje, kjer delajo in živijo. Komunisti morajo prednjačiti in biti vzgledni s svojo prazednostjo in doslednostjo. Biti morajo na čelu borbe za zvišanje produktivnosti, boljše organizacije dela in priprave dela, zmanjšanja režijskih stroškov, boljših delovnih pogojev delavcev, kakor tudi pri utrjevanju medsebojnih tovariških odnosov;

— komunisti moramo še naprej biti politični boj za uresničitev težnj gospodarske in družbene reforme. Vedno moramo imeti pred očmi cilje gospodarske reforme, to je stabilizacija gospodarstva in trga. Naloga komunistov je v tej zvezi, da pri formiranju zahtev in sprejemanju sklepov posredno ali neposredno vplivajo na formiranje takih sklepov, ki ne bodo v nasprotju s težnjami reforme;

— dolžnost OO in članov ZK je, da nudi pomoč družbenim organizacijam, posebno sindikalni in mladinski organizaciji. S tem v zvezi si je

potrebno prizadevati, da se vključijo čimveč članov ZK v sinikalno organizacijo oziroma vodstvo sindikalne organizacije in vodstvo mladinske organizacije. Prav tako je naloga vodstva OO, da usmerja članstvo na vključitev v vodstva družbeno-političnih organizacij na terenu, kjer živijo;

— ena izmed važnih nalog je tudi razširitev organizacije ZK. Temu vprašanju je posvetiti posebno skrb. Organizacijo je razširiti v glavnem s predanimi mladimi delavci, ki jih je vključiti tudi v aktivno sodelovanje in delo v organih samoupravljanja in v družbeno-političnih organizacijah;

— dosledno uveljavljanje delitve dohodka po delu, to je področje dela pri katerem OOKZ ne more stati ob strani. OO in člani ZK morajo voditi borbo za uveljavljanje načela »vsakomur po njegovem delu« in to v vseh službah delovne organizacije in na vseh delovnih mestih. Ker je to ena izmed osnov socializma, se morajo komunisti za to načelo z vso silo svojega političnega vpliva odločno boriti;

— središče vseh naporov pa morajo biti organi samoupravljanja. Samoupravni sistem je treba še v naprej utrjevati in mu z novimi ukrepi ekonomske politike dati tudi večjo kvaliteto. Razviti je potrebno maksimalno možnost ekonomskega uveljavljanja in dati večji poudarek samostojni delitvi dohodka in osebne dohodka enotam in obratom, to je na tista mesta, kjer se dohodek tudi ustvarja;

— OOKZ mora prek svojih članov nuditi pomoč pri bodočih volitvah v vodstva samoupravnih organov ter pri izbiri kandidatov.

Poslovna zgradba ponoči. Gradili smo jo v Ljubljani.

Gradisov vestnik - 10 let

»GRADISOV VESTNIK« APRIL 1958

Opravili smo veliko delo, je dejal takratni predsednik DS Martin Zajšek. Podjetje smo prevzel s 13 milijoni izgube, naša prva stvar je bila, da se izgube čimprej znebimo. Stvari smo se resno lotili, izvedli vrsto ostrih ukrepov in uspeli. Z zamenjavo lesenih stojk z železnimi smo prihranili ogromno denarja, razen tega smo začeli uporabljati montažne plošče ter tako prihranili na lesu. Uredili smo vzpodbudnejši način nagrajevanja, kar je vplivalo na zadovoljstvo in na gmotni položaj podjetja.

»GRADISOV VESTNIK« APRIL 1958

Glavni direktor ing. Hugo Keržan, aprila 1958: Če bomo delo dovolj mehanizirali, če bomo smotrno izkoristili naše stroje, bomo ustvarili več. Vrednost strojne ure je večja kot vrednost ročnega dela, čeprav tudi tega ne gre podcenjevati. In če ustvarimo z manj ljudmi večji dohodek, potem je tudi tarifno politiko mogoče drugače urejati.

Pomembna je tudi gradnja stanovanj. V letu 1954 so znašala gradbena dela pri stanovanjskih gradnjah 29%. Isto leto so znašala gradbena dela za industrijo 55,5% lani pa le še 37%. Ker je graditev stanovanj tako pomembna postavka v naši dejavnosti, je potrebno, da se za to čimbolj specializiramo, da gradimo hitro in poceni. Na sedežu podjetja smo že sestavili skupino strokovnjakov, ki proučujejo sodoben način gradnje stanovanj.

»GRADISOV VESTNIK« MAREC 1958

Dne 25. marca 1958 je bil s 7525 glasovi izvoljen za republiškega poslanca Tone Martinšek, upravnik centralnih obratov.

»GRADISOV VESTNIK« APRIL 1958

Ing. Alfred Peteln: Avto-cesta naša prva naloga. Dolžina ceste, ki jo bo potrebno letos zgraditi, znaša 76 km. Zemeljska dela morajo biti gotova do avgusta 1958. Na odsekih, ki jih je prevzelo naše podjetje, bo delalo 380 kvalificiranih delavcev ter 2700 mladincev iz delovnih brigad. Tu bo zaposlena vsa naša mehanizacija. Veliko število strojev pa bo seveda zahtevalo dobro opremljene in ekspeditivne baze za popravilo in vzdrževanje. Primanjkuje nam minerjev, strojnikov in tesarjev.

»GRADISOV VESTNIK« MAJ 1958

Delavski svet podjetja je na posebnem zasedanju 10. aprila 1958 sprejel več načel v organizaciji podjetja.

Prvo načelo, da je treba čimprej določiti delovno mesto in naloge tega delovnega mesta, ter nato poiskati za to delovno mesto primerno osebo in ne narobe delovna mesta prilagajati razpoložljivim kadrom.

Drugo načelo: Decentralizirati vse, kar se lahko decentralizira in centralno opravljati vse, kar se mora v interesu celote centralno upravljati.

»GRADISOV VESTNIK« JUNIJ 1958

Na seji sindikalne podružnice gradbenega vodstva Maribor so sprejeli akcijo za zgraditev počitniškega doma na Pohorju. Vsak član kolektiva je napravil po 10 udarniških ur.

»GRADISOV VESTNIK« JUNIJ 1958

Pol milijona za premije: Upravni odbor podjetja je odobril izplačilo premij za prihranke materiala in prihranke pri raznih izboljšavah, in sicer: Petru Hariju, delovodji v Ljubljani, Francu Cegnaru iz Škof-

je Loke, Ivanu Severju iz KO Maribor, Francu Tonincu iz centralnih obratov, Jožetu Mlakarju iz KO Maribor, ing. Antonu Pogačniku iz Zaloge, Jožetu Lipovcu in Vinku Brglezu z avto-ceste.

»GRADISOV VESTNIK« JULIJ 1958

Predsednik DS podjetja Jernej Perne: Na dnevnem redu DS bo razprava o načelih tarifne politike, znižanju režijskih stroškov in uvajanju nove mehanizacije. Če bi imeli več mehanizacije, bi lažje delali in več naredili...

»GRADISOV VESTNIK« SEPTEMBER 1958

Ne samo delitev dohodka, temveč tudi kako ga ustvarjamo: Polletni obračun je za nami. V vseh enotah bodo razpravljali o njem in tudi pri nas. Marsikdo seveda misli, da je to priložnost za razpravo o delitvi denarja. Kdor misli samo na to, ta misli samo na današnji dan in na jutrišnjega pozabi. Še več: ta se sploh ne spomni na včerajšnji dan, na to, kako je včeraj delal, kako je delal napak in kako ne bi smel...

»GRADISOV VESTNIK« AVGUST 1958

V soboto 22. avgusta okrog ene ure popoldan si je predsednik republike tovariš Tito ogledal delo na našem odseku avtomobilske ceste Krško-Bregana. Maršala Tita sta spremljala Aleksander Ranković in predsednik izvršnega sveta SRS tov. Miha Marinko.

Maršala Tita je sprejel in spremljal šef gradbišča tovariš Lipovec. Maršal Tito je bil s kvaliteto našega dela zelo zadovoljen.

»GRADISOV VESTNIK« OKTOBER 1958

Menze na dnevnem redu: Sindikalni odbor podjetja zbira podatke o menzah, prehrani delavcev, kalorični vrednosti hrane, cenah itd., kar bo obravnaval na prihodnji seji.

In prav je tako. Prazna vreča ne stoji pokonci.

»GRADISOV VESTNIK« OKTOBER 1958

Delavski svet je za vzoren red na gradbišču nagradil štiri tovariše: Matija Verbinc, delovodja za vzoren red na gradbišču Ljubljana. Ferda Cvikla, delovodja za vzoren red na gradbišču PE Šoštanj, strojnika Janca Martinčiča za vzorno vzdrževanje strojev, ter Ivana Malovašiča za vzorno vzdrževanje betonskega mešalca.

»GRADISOV VESTNIK« NOVEMBER 1958

Ja, ja presneto je daleč, je dejal šef gradbišča ing. Dragovan Sever. Tu gradimo na Sješkem polju 27 km namakalnih kanalov za vodno skupnost v Titogradu.

V železni kalup vgrajujemo plastični beton, med vgrajevanjem ga vibriramo. Ko je model poln, priključimo vakuum črpalko, ki odstrani odvečno vodo... Izkopi, betoniranje, postavljanje podpor, tesnitev kanalet, dela na črpalki, to je naše delo 12 ur na dan.

»GRADISOV VESTNIK« DECEMBER 1958

Lorenčič na sestanku sindikalnega odbora: Če torej ocenjujemo delo naših podružnic v duhu načel, potem pač ne moremo biti povsem zadovoljni. Bolj redke so podružnice, za katere bi lahko rekli, da so duša delavskega sveta. Večkrat so tudi objektivni razlogi za to, saj se marsikje delavski sveti kadrovske moč-

nejši kot izvršilni odbori sindikalnih podružnic...

»GRADISOV VESTNIK« DECEMBER 1958

Ljubljana: Čigavi smo? Hm, ta pa je lepa, bo marsikdo dejal, le čigavi naj bi neki bili, če ne Gradisovi.

Vsi smo člani enega samega podjetja, od nas vseh je odvisen naš napredek in če hočete — tudi naš dohodek. Če gre nekomu izmed naših kolektivov slabo, smo mu dolžni vsi priskočiti na pomoč, ker smo en sam veliki kolektiv z istimi cilji in prizadevanjem...

»GRADISOV VESTNIK« DECEMBER 1958

Se mene v Gradisov vestnik! (Karikatura je stara nekaj manj kot deset let).

Pomanjkanje tesarjev in zidarjev, ki je posebno občutno v letošnjem letu, zahteva od nas, da posvetimo več skrbi vzgoji kadrov, kot smo to delali doslej.

Pomanjkanja kvalificiranih delavcev se bomo lahko rešili le s pritegnitvijo tistih naših polkvalificiranih delavcev, ki že več let delajo kot polkvalificirani delavci, zato bomo organizirali posebne tečaje...

»GRADISOV VESTNIK« FEBRUAR 1959

Komisija za analitično oceno delovnih mest, ki jo je postavil upravni odbor podjetja 28. oktobra 1958, je začela delati sredi novembra. Že v začetku pa so se začele pojavljati precejšnje težave, ker nismo imeli sheme podjetja, niti sheme posameznih oddelkov...

Nekateri so anketne lističe sicer še kar zadovoljivo izpolnili, potlej pa so govorili, češ, saj iz vsega tega itak ne bo nič. Za analitično ocenitev delovnih mest bo potrebno dosti časa pa tudi denarja. Zato bi bilo nesmiselno in škodljivo, če bi stvar kar na hitro opravili, da bi se nam spet izjalovila.

»GRADISOV VESTNIK« MAREC 1958

Lojze Capuder: Novi tarifni pravilniki morajo biti odločen korak naprej v naši tarifni politiki. V njih mora biti izraženo odmiranje mednih odnosov in naglašeno socialistično načelo: »Kdor več proizvaja, naj tudi več prejema«.

Tarifni pravilniki morajo biti podoba gospodarske sposobnosti delovnih enot in nenehnih prizadevanj za dvig proizvodnje in delovne storilnosti...

»GRADISOV VESTNIK« MAREC 1959

Ing. Lojze Štok ob prevzemu mesta šefa na Ravnah na Koroškem: »Ko sem stopil na vlak proti Ravnah, sem sklenil, da moramo našim ljudem v tem kraju izboljšati življenje, zgraditi naselja in stanova-

Misel, da bi »Gradis« imel svoje glasilo, je izšla iz vrst sindikalnih aktivistov. Na seji sindikalnega odbora podjetja dne 27. julija 1957 je bil imenovan pripravljalni odbor, marca 1958 pa je delavski svet podjetja imenoval prvi uredniški odbor, katerega so sestavljali: Franc Rakel, Dragan Raič, Jože ing. Uršič, Lojze Cepuš, Vlado Jarc, Branko ing. Pirihi, Zoltan Železen in Martin Pižent.

Prva številka Gradisovega vestnika je izšla 1. aprila 1958 (pa zares) in od takrat dalje je redno izpolnjeval svojo nalogo in obveščal kolektiv o delu organov upravljanja, sindikata in drugih družbenih organizacij, o poslovanju podjetja, opisoval je delo in življenje naših delavcev itd.

V tem času je izšlo 489.600 rednih in 16.800 izrednih števil. Objavljeno je bilo 151.200 raznih člankov in 3360 raznih slik in fotografij. Kdor je Gradisove vestnike zbiral in shranjeval, ima danes nadvse zanimiv dokument. Danes objavljamo nekatere zanimivosti iz člankov iz prvih let »Gradisovega vestnika«.

Volitve delavskega sveta podjetja in delavskih svetov enot

Vsako leto najkasneje do konca aprila morajo biti opravljene volitve delavskega sveta in drugih organov upravljanja delovnih organizacij. Vsakokrat se izvoli polovica članov delavskega sveta podjetja in delavskih svetov enot.

Letos bo pretekla mandatna doba tistih članov delavskega sveta, ki so bili izvoljeni na volitvah v letu 1966. Volitve v delavski svet podjetja in v delavske svete poslovnih enot je naš delavski svet razpisal dne 27. III. 1968 in določil dan volitev za 26. april 1968. Hkrati je imenoval tudi volilne organe (volilne komisije in komisije za volilni imenik), ker se voli delavski svet po volilnih enotah, ki so praviloma naše poslovne (delovne) enote. Dve ali več delovnih enot lahko tvori eno volilno enoto, kar so pr. biro, uprava samskih domov in centrala, ki so v eni volilni enoti.

V času od razpisa do volitev je potrebno izvesti zbere volivcev, na katerih bodo predlagani kandidati za člane delavskega sveta podjetja in delavskega sveta enote.

Volilne komisije v vsaki enoti bodo morale določiti volišča in imenovati volilne odbore za vsako volišče. Komisija za volilni imenik bo morala sestaviti volilne spiske za vsako volišče.

Izredno važno pa je politično delo glede pravilne izbire kandidatov za člane delavskega sveta tako podjetja kot enot. Vsekakor bo prav, če bo sindikalna organizacija v podjetju aktivno pri tem sodelovala.

V današnjih pogojih gospodarjenja je v glavnem od pravilne izbire članov delavskega upravljanja odvisna uspešnost ali neuspešnost podjetja. Razgledanost, ki jo potrebuje član delavskega sveta, in istočasno pripravljenost za aktivno delo in zavest odgovornosti so med drugim pogoji za uveljavljanje delavskega samoupravljanja in za uspešnost gospodarjenja podjetja.

Od pravilne izbire kandidatov za člane delavskega sveta, ki jih bomo izvolili, bosta vsekakor odvisna tudi naša prosperiteta in boljši standard.

R. Z.

Dopisuj
v svoje
glasilo!

DS je razpravljala

Na redni seji dne 29. februarja je delavski svet sprejel zaključni račun podjetja za leto 1967.

Obširno poročilo o poslovanju v preteklem letu z analitičnimi podatki je služilo članom delavskega sveta za presojanje o uspešnosti poslovanja in za sprejemanje ustreznih odločitev za prihodnje.

Gospodarski načrt podjetja za leto 1967 je predvideval po vrednosti za 7% večjo proizvodnjo, kot je bila opravljena v letu prej. Planska zadolžitev je bila presežena za 262% pri istem številu ur, kot je bilo planirano.

Nadalje je bilo predvideno za leto 1967, da bo za 14% ustvarjenega več dohodka kot v letu prej in za 12% več osebnih dohodkov pri 7% povečanem staležu zaposlenih. Po obračunu so bila planska predvidevanja presežena in je bilo doseženo za 16% več dohodka ter za

6% več osebnih dohodkov pri istem številu opravljenih ur, kot je bilo predvideno s planom.

Člani delavskega sveta so ugotavljali, da je porasla produktivnost, ker je bil vpliv cen na tržišču še ostrejši kot v letu prej, in da je bil kljub sorazmerno nizkim cenam dosežen zadovoljiv rezultat, katerega je pripisati prizadevanju vseh članov delovne skupnosti.

Z gospodarskim načrtom za leto 1967 smo sprejeli tudi merila za notranjo delitev dohodka v posameznih enotah podjetja. Člani delavskega sveta so poudarjali, da so sprejeti instrumenti notranje delitve zelo pozitivno vplivali na uspešnost poslovanja in da je treba ta sistem obdržati.

S sprejetimi merili gospodarskega načrta je bilo predvideno, da bo delitev dohodka na osebne dohodke in

sklade v razmerju 88,4:11,6%. Po obračunu pa je bilo doseženo razmerje delitve 84,3:15,7%. To predstavlja za 11% več sredstev za osebne dohodke in za 58,4% več za sklade od predvidenih po planu, oziroma sprejetih poročil delitve. Načelo delitve, da morajo relativno hitreje rasti skladi kot sredstva za osebno potrošnjo, je bilo uresničeno.

Upoštevač merila delitve doseženega dohodka, ki so bila sprejeta z gospodarskim načrtom, je delavski svet odobril predlog upravnega odbora o razpodelitvi dohodka na osebne dohodke, za obvezni del rezervnega sklada, za skupne rezerve gospodarskih organizacij, za prispevke Skopju in za poslovni sklad.

Na isti seji je delavski svet sprejel spremembo statuta podjetja v 10., 32. in 222. členu, ki se nanašajo na dopolnitev določil glede sprejemanja pripravnikov, o strokovni usposobljenosti oseb, ki delajo investicijsko tehnično dokumentacijo in vodijo investicijska dela, ter končno še določila o spremenjenem delovnem času ob prehodu na 42-urni delovni teden. Predloge za spremembo so kolektivi enot že prej obravnavali in dali svoje soglasje oziroma priporočila.

Z. R.

Kam na dopust in ne kdaj na dopust 20 let dela in življenja na Ravnah

Veliki kolektiv Gradisa ima več počitniških domov, ki polno poslujejo dobra dva in pol meseca v koledarskem letu. Velik del članstva bi lahko uporabil zmogljivosti počitniškega doma najmanj 5 mesecev v letu. Treba je dokazovati, da je konkretno v Ankaranu najlepše v maju in septembru. V teh mesecih je na razpolago tudi zgodnje in pozno sadje. Ni prekomerne vročine, le toplo je. Morje pa ima še v oktobru preko dvajset Celzija. Tudi za izlete je maj in september vročiji. Vsi člani kolektiva, ki nimajo šolo-obveznih otrok, naj bi izkoristili dopust pred sezono ali po njej. Tudi cena mora biti zunaj sezone občutno manjša. Taka je praksa v komercialnem gostinstvu.

Mislil, da je kolektiv, ki je vložil dokajšnja sredstva v svoje počitniške domove, po drugi strani moralno dolžan skrbeti za polno zasedbo zmogljivosti zunaj sezone vse dotlej dokler bo imelo podjetje v skladih sredstva za regrese.

Sindikati, ki je močna organizacija v podjetju, bi bil dolžan skrbeti za rekreacijo svojih članov tako, da bi bil domovi skozi celo leto polno izkoriščeni. Sindikalna organizacija bi lahko tudi skrbela za sodelovanje z drugimi sindikati, ki nimajo svojih počitniških domov, se razume pred sezono in po njej. Sindikat bi lahko organiziral izlete predvsem jeseni, ko je tako rekoč sezona izletov. Tudi člani, ki delajo v tujini, bi lahko poskrbeli za svoj oddih v Ankaranu in pritegnili marsikaterega tujega gosta v naš počitniški dom.

Sindikati bi lahko plačali penzijo zunaj glavne sezone in po znižani ceni nekaterim sicer dobrim vendar finančno šibkim članom. Plačal bi lahko tudi nekaterim upokojenecem. Tako prakticirajo drugi večji kolektivi. Če bi poskrbeli za nekaj propagande med člani kolektiva in da bi centralna recepcija poslovala v duhu zgornjih predlogov, bo Ankaran skozi 5 mesecev polno posloval. Gradisov vestnik naj bi redno obveščal svoje člane o poslovanju v svojih domovih. Obveščal bi o problemih reformskega poslovanja saj bi vsakega člana prav gotovo živo zanimala, kakšne možnosti dopusta bo imel v prihodnje.

L. Točar

Mežiška dolina, skrita v prelep gorski svet, nad katero bedita gorska velikana Uršlja in Peca, se po ozkem vходу pri Votli peči od Raven proti Prevaljam razširi v prijazno dolinico, ki se proti Črni vedno bolj oži. Bogastvo gozdov in svinčene rude je že dolga stoletja spodbujala živahno gospodarsko dejavnost. V zgornjem koncu doline sta se razvijala rudarstvo in topilništvo svinca, Prevalje in Guštanj pa sta pospeševala fužinarstvo. Po propadu prevalskih fužin je ostala še guštanjska železarnica grofa Thurna ob reki Meži. Zastarela industrijska poslopja in stari trg, to je bila dediščina, ki jo je dobilo delovno ljudstvo.

Obnova kraja se je začela spomladi leta 1948, ko je podjetje »Gradis« formiralo tu svojo delovno enoto. To je bilo obenem tudi rojstvo poslovne enote. Od takrat naprej so pridne roke naših delavcev začele spreminjati podobo tega kraja. Prva lopata je bila zasajena na planoti Čičarije, ki se je kasneje preimenovala v Čečevje. Tu je enota gradila stanovanjsko naselje, v okolici železarne proti Prevaljam pa nove industrijske objekte. Zahteve investitorja, to je železarne, so bile vsak dan večje, zato se je število naših delavcev od 160 v prvem letu v naslednjem že podvojilo, kasneje pa še potrojilo. Za namestitve teh si je tedanje gradbišče pod Čečevjem ob potoku Suhi že leta 1948 zgradilo vrsto lesenih barak z menzo. Računali so, da gradbišče nima prave perspektive. Zato so bile barake postavljene le kot provizoriji, ki naj bi služili le za nekaj let. Dober plasma znamenitega guštanjskega jekla je spodbujal investitorja, da s svojimi sredstvi in najetimi krediti stopnjuje industrijsko in stanovanjsko gradnjo. Petletni načrti, ki so določali naglo rast bazične industrije, so tudi za železarno predvidevali razširitev njihovih kapacitet. Zato je poslovna enota z naglim tempom gradila železarniške objekte in nadaljevala stanovanjsko gradnjo. Rasle so nove hale kovačnice, livarne, čistilnice, mehanične delavnice in drugi pomožni objekti, na Čečevju pa vrsta blokov in vrstnih hišic. Kraj Guštanj se je hitro razvijal v močno industrijsko središče in temu vzporedno je bilo treba poskrbeti za drugo dejavnost. Zgradili smo lep trgovski dom, veliko kavarno in restavracijo in samski dom za učence v gospodarstvu.

Ob naglem vzponu gradbene dejavnosti beleži enota tudi dve začasni krizi, ko investitor ni imel pravočasno na razpolago denarnih sredstev. To je bilo leta 1956, ko smo skupino okoli 60 ljudi odstopili rudniku Mežica za nekaj mesecev, in kasneje leta 1961, ko smo k drugim poslovnim enotam premestili delavce, nekaj pa jih celo odpustili.

Med velike dogodke tega kraja štejemo leto 1956, ko se je kraj Guštanj preimenoval v Ravne na Koroškem in ko je trg postal mesto. Dolga leta smo bili na Ravnah edino gradbeno podjetje, ki je zgradilo vse, kar je bilo novega videti v tem kraju. Po letu 1960 pa je poslovna enota zaradi preobremenjenosti prepustila gradnjo zdravstvenega in gasilskega doma in poslovnih prostorov komunalnega zavoda za socialno zavarovanje GP iz Dravograda. Nekaj let nazaj se to podjetje pojavlja

kot konkurent na Ravnah, pri investitorju rudnika Mežica pa še lokalno GP Stavbenik Prevalje.

S svojo kvaliteto in solidnimi cenami ti podjetji kot konkurenta nista resno ogrožali naše enote. Že skoraj ves čas obstoja je enota tudi občasno delala za investitorja — rudnik Mežica. Po letu 1960 smo se vsidrali v Žerjavu in smo zgradili s svojo skupino važne industrijske objekte, kot so: nova topilnica in rafinerija svinca in cinka ter razširili flotacijo.

Na Ravnah kot ožjem gradbenem okolišu je začelo primanjkovati zazidalnega prostora, zato smo začeli graditi vrsto polstolpnice in stolpnice, ki nekako izpopolnjujejo podobo samih Raven. Ker je planota Čečevje v glavnem pozidana, je gradnja zdrknila v bivšo gramozno jamo, tam smo zgradili štiri petetažne stolpiče, sedaj pa gradimo tam še tri bloke G-64. Tudi ravnice za železarno proti Dobji vasi je zmanjkalo. Zato smo morali za nove objekte dolge hale valjarne, jeklovleke in vzmetarne odstraniti mnogo kubikov zemlje. V vseh postavljenih halah že obratujejo, sedaj pa gradimo podaljšek hale za težko valjarstvo. Po dolini naprej — lahko še povemo —, da je naše delo še osnovna šola in hala papirnice v Prevaljah in osnovna šola v Črni na Koroškem. Za Starim gradom smo uredili lep športni park »Fužinarja«, zgradili nov stadion s športnim objektom, v katerem so 25 m dolg zimski bazen, telovadnica in prostori za trening. Tudi poslopje znamenite ravenske gimnazije je naše delo. Na pobočju nad športnim parkom smo uredili smučišče z vlečnico. Poleg podaljška težke proge gradimo še razne temelje v hali nove jeklarne na levem bregu reke Meže in 45 vrstnih hiš v Dobji vasi.

Ko je postalo jasno, da ima poslovna enota za svoj obstoj vse pogoje, si je zgradila novo bazo v Dobji vasi na levi strani proti Prevaljam, kajti staro naselje je začelo rasti v zemljo. Trije sodobni zidani samski domovi, kurilnica s kopalnicami, upravna zgradba, delavnice ter skladišča so že na prvi pogled spričevalo dobrega gospodarja. Zaposlenim samcem in drugim delavcem, ki so oddaljeni od doma, je res omogočeno prijetno bivanje v samskih domovih, ki so najzgodnejši, kar jih premore podjetje. V bivšem delavskem naselju so bile odstranjene dotrajane barake, ostalo je le še nekaj družinskih barak, ki še čakajo na rešitev. PE je v preteklem letu kupila za svoje delavce 12 stanovanj, vendar obilice družinskih problemov s tem še ni bilo mogoče rešiti.

Ko človek stopi na Ravne, se lahko čudi, kako se je kraj iz zastarelega trga razvil v mesto. Kamor se ozremo po novih zgradbah, je le z nekaj izjemami delo pridnih rok zaposlenih pri poslovnih enotah. Kot graditelji smo lahko ponosni na svoje delo, kajti v 20 letih smo zgradili nad 1000 stanovanj, vrsto objektov za gospodarstvo in kulturo in celotno železarsko postrojenje. Dostikrat smo prekosili same sebe in s tem pokazali, da smo elitna poslovna enota svojega podjetja, ki lahko ugodí najzahtevnejšemu investitorju.

Ludvik Lihtineger

ČEČEVJE — Prvi objekt, ki smo ga zgradili, in nekaj let kasneje.

Raziskava zemljišča pred gradnjo velike gondolske žičnice na Mozirsko planino.

Pripravljamo novo betonarno. V ozadju trasa gondolske žičnice na Mozirsko planino. Na vrhu bo zgrajen tudi velik moderen hotel.

Z »našo« žičnico na Golte - še letos

Celjani morajo do letošnjega dneva republike usposobiti moderno gondolsko žičnico na Mozirsko planino in na njej sodoben hotel B kategorije do 3. gradbene faze

Kdor zavije iz Šempetra v Savinjski dolini proti Lučam in Logarski dolini, bo dobrih sto metrov pred Mozirjem opazil tablo, ki kaže na planine Golte ali Mozirske planine. Po tej poti, ki jo sicer uporabljajo le domačini ali pa v poletnih mesecih izletniki in planinci, namenjeni na Mozirsko planino, že nekaj tednov ropotajo naši kamioni. V zaselku Zekovec, na nadmorski višini 497 m, v pravcatem planinskem okolju, pod strmimi pobočji planine Golte, se vse bolj razvija razmeroma veliko gradbišče. Tu grade Celjani moderno gondolsko žičnico, eno najsodobnejših, kar jih imamo pri nas. In še več: že letos ob dnevu republike — za 29. november — mora biti vse tako nared, da se bodo prvi turisti (morda celo prvi smučarji?) že popekljali z »našo« žičnico do nadmorske višine 1572 m — v prelepi gorski svet Mozirske planine.

Po ne preveč strmi in še kar dobri makadamski cesti se po približno 4 km že pokaže gradbišče: betonarna, vrtalne naprave Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane, baraka, v kateri je vodstvo, in seveda kamioni, ki semkaj, na višino 500 m, dovažajo gramoz prav od Savinje. In delavci, ki kopljejo temelje za bodočo spodnjo postajo. Od travnikov in pašnikov, ki se razprostirajo tod naokoli, pa se pobočja kmalu potegnejo str-

mo navzgor, proti skalnatim obronkom Mozirske planine. Od spodnje postaje se strmo in naravnost proti grebenu že vleče praznina, posekana sled, kjer bodo stali stebri bodoče gondolske žičnice.

»Tu smo pravzaprav že od 18. januarja«, je pripovedoval tov. Franc Zupančič, ki vodi to razmeroma veliko gradbišče. »Seveda takrat tu še ni bilo kaj dosti naših ljudi, saj smo bili sredi zime in je bilo še močno mrzlo. Takrat nam je tolminsko gozdno gospodarstvo postavilo tovarno žičnico, da bomo lahko ves material in vse, kar bomo potrebovali med gradnjo na Golteh, prepeljali v planino.«

Šele sredi februarja je gradbišče bolj oživilo, delavci, ki so prišli semkaj, so opravili pripravljala dela. Te dni je pri gradnji žičnice na Golte zaposlenih že približno 50 ljudi, kmalu pa jih bo še več, saj bo treba delati noč in dan, v dveh izmenah po 10 ur. Investitor je namreč postavil zelo kratek rok (kateri ga pa ne?) — zato ne bo časa na pretek. Verjetno bo treba krepko zavihati rokave tudi ob sobotah, po potrebi bo morda treba delati tudi kakšno nedeljo. Vsekakor roki, ki jih postavlja investitor, niso šala.

»Zgornja postaja mora biti pripravljena za montažo do 30. aprila, spodnja postaja do 31. maja, stebri — skupno so štirje — pa do 15. maja«, je pojasnil tov. Zupančič.

Seveda je gondolska žičnica samo ena izmed nalog, ki nas še čakajo na planini Golte. Gondolska žičnica bo namreč imela zgornjo postajo na višini 1405 m, od tam pa bo sedežnica peljala smučarje, izletnike in turiste še skoraj 200 m višje, do nadmorske višine 1572 m. Tudi vlečnico bo treba kaj hitro usposobiti za montažo: temelji spodnje postaje sedežnice morajo biti pripravljeni do 30. junija, na zgornji postaji do 30. julija. In potem je tu še nov hotel B kategorije, ki bo imel 60 postelj. Hotel mora biti do 3. gradbene faze usposobljen do letošnjega 29. novembra (torej pod streho do dneva republike), popolnoma opremljen in predan investitorju v uporabo pa do poletja 1969. Skratka, poleti res ne bo mogoče »počivati« na tem gradbišču.

In kako ocenjujejo graditelji položaj in možnosti, da uresničijo vse pogodbene roke?

»Mislim, da bo kar šlo«, je poudaril tovarš Zupančič. »Seveda pa mi, gradbinci, ne bomo mogli delati čudežev, če bodo večje zamude z načrti. Vse je odvisno od tega, če nam bo investitor pravočasno izročil načrte. Zdaj so pripravljala dela skoraj končana. Tu, na spodnji postaji, preiskujejo strokovnjaki Zavoda za raziskavo materiala iz Ljubljane zadnje vrtnice oziroma geološko strukturo tal. Večina geoloških raziskav je že končana.«

Graditelji žičnice na planino Golte se najbolj boje le velikega jaška ob spodnji postaji žičnice. To bo približno 13 m širok in dobrih 6 metrov dolg jašek, vendar globok kar 15 metrov. V jašku bodo zakopane uteži za žičnico. Seveda to ne bo lahko delo, saj bo treba vso zemljo — in morda bodo graditelji naleteli tudi na skalovje — izkopati ročno, s krampi in lopatami. Računajo, da bodo kopali jašek od vrha navzdol po pasovih, ki jih bodo tudi sproti betonirali. Vsekakor bo to najtrši oreh, zlasti še zaradi dejstva, da skalovja ne bodo smeli razstreljevati, da ne bi kakorkoli razmajali strukture oziroma zemeljskih plasti v globini.

Naši delavci, ki so tu že nekaj tednov, so s stanovanjem in hrano »na planini« kar zadovoljni. Tisti, ki bodo na Golteh pripravljali temelje za zgornjo postajo žičnice ter temelje za sedežnico in gradili nov hotel, so nastanjeni v depandans planinskega doma na Golteh, hranijo se pa v Mozirski koči. Tisti, ki delajo na spodnji postaji, pa prenočujejo in jedo v Trnovcu nad Mozirjem. Kot smo slišali, so s hrano vsi zadovoljni, saj je — tako pravijo — kar največkrat »kmečka«: žganci, kolone, kislo zelje, pečenke in podobne dobrote, ki se seveda vsem pričežajo, zlasti pa še tistim, ki ves dan trdo delajo v svežem, ostrem gorskem zraku.

TO BO NAJMODERNEJŠA ŽIČNICA PRI NAS

V gondoli bo prostora za 68 potnikov, v eni uri pa bo prepeljala gondola na planino do 550 oseb

V Zavodu za napredek gospodarstva v Celju, ki je prevzel celoten inženiring v zvezi z izgradnjo žičnice na Golte (izdelava vseh študij, idenjih in glavnih projektov, gradnja, nadzorstvo, uvoz vse opreme itd.) smo o žičnici na Golte, ki jo gradi naša celjska enota, izvedeli še precej zanimivega.

Žičnica od Zekovca (497 m), kjer je spodnja postaja do zgornje postaje na nadmorski višini 1402 m, bo dolga 3150 metrov. Slonela bo na 4 stebrih. Vso opremo — pleteno jekleno vrv, dve gondoli, strojne naprave in jeklene stebre — bomo uvozili iz Italije. Naprave bo oskrbel znana italijanska firma »Ceretelli e Tanfani« iz Milana, ki ima že precejšnje tradicije pri gradnji žičnic, saj so to podjetje ustanovili že leta 1894. Firma je oskrbela z modernimi žičnicami praktično vse pomembnejše turistične kraje v Italiji; precej žic pa so postavili tudi v Mehiki, Argentini, Belgiji, na Japonskem in v drugih deželah.

Prednost žičnice na Golte bo vse-

kakor v tem, da bo imela zelo veliko zmogljivost, saj želi investitor (celjsko podjetje »Izletnik«) preprečiti »kilometrsko kačo« in s tem seveda nejevoljo smučarjev ali izletnikov, ki čakajo ure in ure, da bi prišli na vrsto. V vsako gondolo bo šlo po 68 ljudi, torej še enkrat toliko, kot jih sprejme na primer gondola na Vogel ali Veliko planino. Tudi brzina žičnice na Golte bo precejšnja — 10 metrov v sekundi. To pomeni, da bo prišla gondola od spodnje do zgornje postaje v dobrih 6 minutah, v eni uri pa bodo lahko prepeljali od vznožja do gornje postaje na višini 1402 m približno 550 ljudi. Tako so Celjani prepričani, da bodo ob tem turističnem objektu »repi« vedno — tudi ob konicah (v sobotah in nedeljah) — še kar znosni, vsekakor pa nikoli ne bo treba izletnikom in smučarjem čakati v vrsti dve, tri ure, kar so nemalo kdaj doživeli turisti na Voglu, Krvavcu ali Veliki planini. Tako bo torej gondolska žičnica na Golte pri nas največja in tudi najsodobnejša.

Prednost te investicije je tudi v tem, da je na Golteh sneg zelo dolgo, celo v maju se ljubiteljem smučanja ponujajo ugodni tereni za smuko. Na Golteh namreč ni velikih skal in ruševja, tako kot na Voglu, Krvavcu in drugih planinah, zato zadošča že 15 cm debela snežna odeja, ki prekrije pašnike in travnike, da se spustiš po blagih ali po »divjih« strminah. Mozirska planina ima letos, ko je na njej zapadlo zelo malo snega (samo decembra in januarja), še vedno skoraj meter debelo snežno odejo, torej zadostno zalogo še za ves april in tudi prvo polovico maja. Vsa smučišča so obrnjena proti severu, severovzhodu ali severozahodu, tako da se sneg ohrani res še v pozno pomlad. S planine bodo speljali tudi ugodne proge prav do doline, tako da se bodo lahko smučarji spustili — seveda ko bo dovolj snega — prav do doline.

Ob spodnji postaji bo razen blagajne še majhen bife, ob zgornji postaji pa bo že letos urejena samopostrežna restavracija, ki bo nudila do

1500 obrokov dnevno. Od zgornje postaje bo vodila še 600 m dolga sedežnica na 1572 m visoki vrh Medvedjek. Nedaleč od zgornje postaje bodo morali naši delavci že letos spraviti pod streho moderen hotel B kategorije s 60 posteljami. Hotel bo imel ves komfort, ki ga terja hotel takšne kategorije, izdelan pa je v pristnem starinskem slogu pastirskih koč, saj je pokrit s škodlami, obdan pa z lesom in kamenjem. Razen tega bo v neposredni bližini hotela še 7 depandans, skupno 160 ležišč. Tako bo v novem hotelu, depandansah in še v planinski koči, ki jo bodo obnovili, skupno okrog 300 ležišč, kar bo več kot dovolj za začetek. Ugodno je tudi to, da ima planina Golte štiri studence, ki dajejo hotelu in depandansam dovolj pitne vode poleti in pozimi.

Celotna investicija — ne všteti novo čisto od Mozirja do spodnje postaje, ureditev parkirišč itd. — je preračunana na nekaj več kot 1,2 milijarde starih dinarjev, seveda je zajeta tudi uvožena oprema iz Italije.

V Celju - mlini in silosi

Celjani imajo za letošnje poletje — tja do konca avgusta — še kar dovolj dela. Prav krepko jih bo zaposlila gradnja žičnice in drugih objektov na Golteh, vrh tega pa še ena nova investicija v Celju — mlini in silosi podjetja »Merx« (bivši »Velžitar«).

Že prve dni aprila bo zaživel precej veliko gradbišče, saj je gradnja novih silosov in mlinov preračunana na približno 630 milijonov starih dinarjev. V žitnih silosih, ki bodo visoki do 25 m (srednji stolp celo 46 m) bo prostora za 450 vagonov žita. Glavni projekti so že izdelani, armaturne načrte pa še pripravlja zagrebško gradbeno podjetje »Tehnika«. To podjetje je namreč že predlanskim začelo graditi podobne silose po lastni konstrukciji, ki je dokaj uspešna. Načrte za mline pa pripravljajo v Zavodu za napredek gospodarstva v Celju.

Investitor želi, da bodo vsi objekti — silosi in mlini — pripravljeni do konca avgusta. Seveda to ne bo enostavno, zlasti še zaradi temeljev, ki jih bo treba delno fundirati s Francki piloti. Nedvomno bo temeljenje s temi piloti precej zamudno, druge pomoči pa ni, kajti zaradi velikih obremenitev je pač treba silose zgraditi na takšnih pilotih. Kot pri drugih objektih, ki smo jih že doslej zgradili na pilotih sistema Francki (na primer v Kopru), nam bo tudi v Celju priskočilo na pomoč beograjsko podjetje »Jugosond«, ki je specializirano za to vrsto gradbenih del in si je pri tem že pridobilo nemalo izkušenj.

Skratka, tako kot v Mariboru bo tudi v Celju naše graditelje letos v znatni meri zaposlovala prehrabena industrija. Rok 31. avgust je sicer izredno oster, vendar Celjani upajo, da bodo lahko z delom v dveh izmenah postavljeni rok izpolnili.

Novice iz Celja

■ DO LETOŠNJIH PRVOMAJSKIH PRAZNIKOV mora biti popolnoma usposobljen in predan investitorju novi objekt celjske »Zlatarne« — razmeroma veliko poslopje z upravnimi in proizvodnimi prostori, učilnicami, laboratoriji in drugimi prostori. Te dni opravljajo naši delavci v novem objektu samo še zaključna dela, ki pa bodo v aprilu popolnoma končana, tako da bo investitor lahko še pred 1. majem stavbo pregledal in prevzel.

■ BLIZU POŠTNEGA POSLOPIJA bodo Celjani kmalu začeli rekonstruirati podvoz na cesti, ki pelje iz Celja proti Šentjurju. Investitor je občina Celje, dela pa so preračunana na približno 40 milijonov S din. Podvoz bo treba predvsem poglobiti in tako rekonstruirati, da se bo promet po njem lažje odvijal. Naša celjska enota, ki je to delo dobila na licitaciji, bo že 1. aprila začela podvoz rekonstruirati, do 15. junija pa mora biti rekonstrukcija opravljena.

■ ČEPRAV GLEDE GRADNJE nove faze šoštanjske termoelektrarne, ki jo bo gradil celjski »Gradis«, še ni nikakršnih »oficialnih« izjav, so Celjani vendarle prepričani, da bodo na jesen že lahko zaorali po šoštanjskem terenu z velikimi gradbenimi stroji. Čeprav temelje takšna predvidevanja trenutno bolj ali manj na željah in upanju, je vendarle težko verjeti, da bi bila gradnja Šoštanja II samo »dim in utvara«. Kolikor bodo Celjani že letos jeseni lahko začeli delati v Šoštanju, je s tem zanje sezona 1968 kar uspešna, saj imajo do konca avgusta angažirane vse kapacitete na več objektih, zlasti na Golteh (žičnica), v Celju (silosi, mlini, podvoz) in pri nekaterih manjših vzdrževalnih delih v Šoštanju.

Gradisov vestnik

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tiska tiskarna »Toneša Tomšiča« v Ljubljani — Izhaja mesečno

Letos drugi

(Nadaljevanje s 1. str.)

Ob 10. uri dopoldne pa so se na Zadnjem plazu in Križu pomerili alpski smučarji, najprej v starostnem razredu do 34 let. Postavljeni sta bili dve progi dolžine ca. 380 m z višinsko razliko 130 m in sta bili zelo (doslej še nikoli tako) zahtevni, poleg tega pa še zaviti v meglo, saj je sonček samo na trenutke posijal bele strmine.

Naše zastopstvo se je tokrat odrezalo več kakor odlično, saj so se trije naši plasirali do 10. mesta. Vožnje Zupana z Jesenic, Cekona in ing. Hercoga z Raven pa so bile doživljene. Vsak laik je lahko videl, da je v njih kondicija in tudi tehnika prišla do svojega izraza. To nam potrjuje tudi dejstvo, da so tudi slavna imena (ki tudi v jugoslovanskem smučanju nekaj pomenijo) bila diskvalificirana ali pa so odstopila.

Še na nekaj ne pozabimo! Vodja ekipe Jeršan ni imel preveč srečne roke pri razporejanju naših mož v posamezne razrede. Prizadet je bil predvsem Zupan, ki je z nemogočo štartno številko 48 zasedel tretje mesto in tako dokazal, da je le smučar, ki spada v prvi razred. No, to sta tudi po tekmovalstvu z Jeršanom ustno razčistila, tako da je sedaj zopet vse v redu. Saj je tako, ali ne?

Tudi ing. Hercog je s svojim plasmajem demantiral vse govorce, ki so prej krožile, da so mu na naših tekmah v Črni na Koroškem rojaki mesto podarili. Upam, da imajo vsi tisti, ki so le-te govorce širili, »zavezan kljun«. Četudi bi bile govornice resnične, pa sam preskromni Janez pri tem nima nič, saj sodnikov ni on delegiral in zato upam, da je sedaj ta »afeta« za vedno mimo.

Torej nastopilo je 85 temovalcev, odstopilo 11, diskvalificiranih je bilo 10. Nobeden naših ni niti odstopil niti bil diskvalificiran, kar je pohvaliti posebej. Hvala vam, borbeni ste bili vsi!

Plasman naših pa je naslednji:

3. Zupan Jože — GV Jesenice, 1:08,1;
7. Cekon Maks — GV Ravne, 1:12,1;
10. ing. Hercog Janez — GV Ravne, 1:17,8;
28. Stropnik Rajko — KO Maribor, 1:44,6;
31. ing. Pajk Milan — GV Jesenice, 1:49,3;
36. Zaletelj Tone — GV Ravne, 1:52,1;
45. Jeršan Jernej — centrala, 2:10,9;
47. Pukl Jože — GV Maribor, 2:15,7.

Plasiranih je bilo 60 tekmovalcev, prvo mesto pa je zasedel Pesjak Marjan GP »Gorenc«, Radovljica. Mladi Stropnik Rajko je prvič tekmoval na tako velikem prireditvi in se plasiral zelo solidno, kar lahko trdimo tudi za Toneta Zaletelja, našega predsednika sindikata, čeprav je imel precej težav na progi — »riri«. Stejemo pa mu v dobro, da Dolenjci nimajo gričev in tako nima pogojev za soliden trening, na Koroškem pa trenirati noče, je pač lokalpatritot.

Ob pol dvanajstih so štartale članice in starejši člani nad 34 let na enaki progi. Progi sta bili dolgi 320 m in sta imeli po 100 m višinske razlike, prva je imela 27, druga pa 26 vrtic. Naša predstavnica Jožica Dimnik se je s časom 2:19,2 plasirala na 11. mesto. Članov je štartalo 46, odstopil je samo eden, pa še ta je bil na žalost naš predstavnik Ivan Grabnar, odpeli sta se mu namreč obe smuči in res se ni dalo narediti kaj več, diskvalificirana pa sta bila dva, rezultati pa so bile:

1. Cizej Marjan — GV Maribor, 1:09,8;
23. Babič Rupert — GV Maribor, 1:37,7;
26. Stropnik Valter — KO Maribor, 1:35,5;
28. Starovasnik Marjan — GV Maribor, 1:37,6.

Torej tu nekoliko slabši plasman ekipe, čeprav je Marjanova zlata vredna največ. Ostali trije udeleženci so pač že za »reparaturo«, toda kaj ko ni drugih! Starovasnik bi se pa lahko plasiral precej boljše, če ne bi v prvem teku »spal« pet metrov pred ciljem, saj tako so ocenili Tone, Marjan in drugi, ki jim tudi ni bilo prav, da se je to zgodilo »tik pred zdajci«.

V soboto dopoldne so naši tekači opravili še zadnjo preizkušnjo, štafetni tek 3 x 3 km. Med 7 ekipami so se plasirali na 4. mesto s skupnim časom 44:31. Zmagovalci so bili tokrat Jeseničani, predstavniki GP »Sava« s časom 39:58.

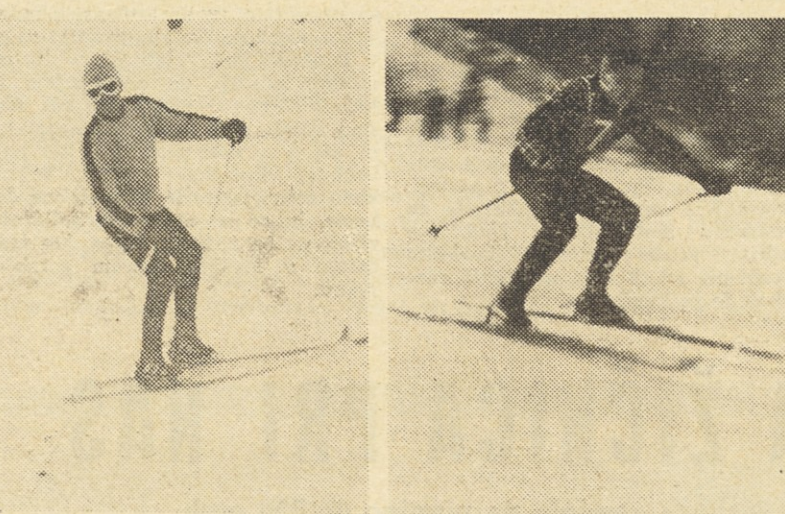
Kakor v soboto tako tudi v nedeljo smo bili že ob pol osmih na Voglu, da se pomerimo še v najatraktivnejši disciplini — v veleslalomu. Start za obe skupini je bil predviden ob 10. uri. V dolini je rahlo deževalo, na Voglu pa snežilo in veter je pihal z vso silo. Da pa je bila nesreča še večja, je bilo vse prekrito in zavito v nepredirno me-

Vsakoletnih zimskih športnih iger se udeležuje tudi predsednik republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije Lojze Capuder (v sredini).

V ospredju Marjan Cizej, naš najboljši tekmovalce.

Takole je tekmoval Jernej Jeršan. V pričakovanju padca pred ciljem — Marjan Starovasnik.

Vsi pridejo na cilj. Toda zmagajo le nekateri.

Iz dela centra za izobraževanje

Naše podjetje je med tistimi delovnimi organizacijami, ki močno skrbijo za izobraževanje svojih kadrov. Znano je namreč, da dobi delavce v izobraževalnem procesu mnogo dodatnega znanja, boljše podlago za napredovanje, večje razumevanje vzrokov in problemov proizvodnje ter upravljanja. S pomočjo boljšega znanja se dviga tudi proizvodnja in izboljšujejo vsakodnevni proizvodni postopki. Tega se naše podjetje v celoti zaveda, zato tudi vlaga tolikšna sredstva za izobraževanje.

V januarju, februarju in marcu je obiskovalo razne tečaje 334 članov kolektiva. Naše podjetje nekaj takih tečajev in seminarjev!

a) **Trimesečni tečaj za težko mehanizacijo (bager, buldozer).** Tečaj so obiskovali: Valentin Užmah, Trivun Despotović, Djordje Petrović, Maks Cekon, Djuro Alač, Jože Luzar Milan Jaklič, Polde Rojc, Franc Slapnik, Anton Sprah, Stane Vidmar, Gojko Čurić, Slavko Maksimović, Nikola Gospić, Franc Rus, vsi iz SPO Ljubljana.

b) **Tečaj za GD in konzolna dvigala:** Ernest Ritoper, Franc Hozjan, Rudi Makan, Alfonz Zancan, Mirko Foder z Raven na Koroškem, Marjan Hručič, Franc Kranjc, Makso Bratuša, Franc Karo, Anton Zagorec, Anton Erbus, Ignac Kukovec iz Maribora, Munip Kudić, Muraf Samarčić, Reuf Kerić iz Kopra, Bogomil Nikolić, Zvonko Premošč, Ludvik Skaper, Alojz Aćman, Radovan Boranić, Janez Toplak iz Celja, Ernest Skaper, Milan Milanović, Memaga Kovačević iz Ljubljane, Zuhdija Hajdarović, Mehmed Nurkić, Vid Pantoš iz Zaloge in Viktor Šauperi iz KO Maribor.

c) **Tečaj za signaliste in navezovalec bremen:** Anton Veg, Anton Kos, Vinko Valentan, Oto Ješe, Peter Potisk, Ivan Kočet, Franc Vajksler, vsi iz Maribora, Drago Ohnec, Mirko Otomanček iz Celja.

d) **Tečaj za kvalificirane tesarje grupa I:** Hasan Dervišević, Rifal Ramaz, Stjepan Čuraš, Vojkoslav Melešević, Drago Prešić, Huso Korajac, Slavko Corić, Ivan Perković, Velibor Malošević, Marko Darda, Veljko Mastika, vsi iz Ljubljane, Ivan Adam, Franc Horvat, Karel Vamlek in Mustafa Porić z Raven na Koroškem, ter Kuzma Mariček z Jesenic.

e) **Tečaj za tesarje, grupa II.** Tesarji: Franjo Augustić, Josip Bistrov, Ivan Fedeš, Ivan Fric, Anton Horvat, Ladislav Horvat, Bolta Jalšov, Ivan Jug, Stjepan Madarić, Ignac Sklepić, Ivan Skvorc, Anton Zadravec in Josip Zganec.

f) **Tečaj za železokrivce, grupa III:** Vlado Delić, Alojz Husnjak, Konrad Košak, Anton Kunec, Drago Marinković, Stjepan Mesarek, Slavko Novak, Zvonko Petek, Vjekoslav Repić in Stanko Štok.

g) **Tečaj za tesarje in železokrivce, grupa IV:** Anton Pijanec, Drago Oreški, Albin Jamnik, Josip Senčar, Edo Pongrac, Stjepan Novak, Boško Seba, Ivan Lajtman, Ladislav Kostanjevec, Kasim Hodić, Stjepan Cizmešija, Ivan Zorčec, Franjo Zadravec in Franjo Novak.

h) **Tečaj za PKV zidarje in tesarje, grupa V:** Hamdija Bašić, Ajiz Bešić, Muharem Dubica, Muharem Kadić, Sabid Kadić, Emin Karanović, Huse Kerić, Nemaga Kovačević, Sefik Mahić, Djuro Ribić, Hizu Spasojević, Bečir Krastić, Josip Kuhar, Milenko Gojić, Jusuf Hodžić, Rifet Kadić, Muharem Nuhić, Jurij Jeraj, Jože Skledar, Emi Mesimović, Aleksander Jovanović.

i) **Tečaj za tesarje, grupa VI:** Ibrahim Ibrahimović Ibrahim Hasić, Milutin Simić, Radovan Maksimović, Milenko Raković, Sveto Petrović, Arif Sako, Svijetin Poljašević, Omera Jahić, Milan Tomić, Mehmedalija Hankušić, Dragan Lazić, Djemal Mujić, Vladimir Simić, Vukadin Simić, Nikola Poljašević, Kasim Mehanović, Jusuf Nurić, Bego Žepić, Sejtudin Djuvić.

j) **Tečaj za železokrivce, grupa VII:** Šefil Mehanović, Petar Petrović, Mustafa Soltić, Mustafa Puškar, Idriz Bečirović, Rešid Bašić, Alija Ibrisević, Mahmut Halilčević, Šaban Ahmetović, Osman Subašić, Hase Saka, Arif Okić, Agan Sarić, Mahmut Husejnović, Adem Sako.

k) **Seminar za avtoelektričarje, grupa VIII:** Ivan Zabkar, Andrej Oblak, Marjan Igličar, iz KO Ljubljana itd.

Poleg tega so bili organizirani 4 tridnevni seminarji za tehnično strokovni kader. Na seminarju so predavali domači strokovnjaki, in sicer:

1. **Silvo Erjavec**, dipl. gradbeni inženir: »Stroji za zemeljska dela in vertikalne transporte«;
2. **Franc Marinčič**, dipl. strojni inženir: »Betonarne separacije in kamnolomi«;
3. **Jože Lipovec**, pomočnik tehničnega direktorja za operativno »Drobna gradbena mehanizacija«;
4. **Franc Marinčič**, dipl. strojni inženir: »Betonarne separacije in rati: »Osnovni ekonomski pojmi v zvezi z mehanizacijo«;
5. **Milivoj Sircelj**, dipl. gradbeni inženir, glavni inženir za operativno: »Cement, gramoz, voda«;
6. **Igor Omersa**, dipl. gradbeni inženir, tehnični kontrolor: »Vse o betonu«.

Teh seminarjev se je udeležilo 92 inženirjev in tehnikov. Vsi navzoči so ob zaključku seminarjev izpolnili posebne izobraževalne pole. Iz teh odgovorov je razvidno, da so taki seminarji zelo koristni in potrebni. Tako je več kandidatov napisalo, da nam ne sme biti žal stroškov za take seminarje, saj se nam bo to s pridobljenim znanjem in kot posledice tega z boljšimi delovnimi rezultati večkratno povrnilo.

Na splošno pa predlagajo, da bi prihodnja predavanja obravnavala organizacijo podjetja in sploh vse o organizaciji »Gradisa«, planiranju dela, o aktualnih novitetah podjetja in o novitetah na tehničnem področju, o novih načinih gradnje itd. Skoraj vsi pa so mnenja, da je 2 dni za tak seminar premalo, saj za razpravo skoraj ni bilo časa.

Zelo smo zadovoljni tudi s predvajanjem filma »Most pri Veržetu«, predavanja naj bi tudi v bodoče bila spremljana s filmi z različnih področij gradbeništva. Mnogo predlogov je še vsebovalo napotke »Organizirate več ekskurzij tako doma, kot v tujini. Zelebi bi si poznati domače dosežke, mnogi izmed nas, pa še ne poznamo, kaj in kje delamo sami«. Tudi to spada v izobraževanje. Mnogo pripomb se je nanašalo tudi na nove gradbene materiale ter o sodobnih metodah gradnje.

Letos 15. marca je končalo uk 64 vajencev, ki se bodo s 1. aprilom vključili v proizvodnjo.

glo Torej vremenske razmere nemogoče, kljub vsemu pa smo se vsi podali na ogled proge. Videlo se ni od vrtic do vrtic, prebičal nas je veter in premražen smo bili do kosti. Start so organizatorji predlagali najprej za 11. uro, pa spet za 12. uro in kasneje naj bi bil start nepreklicno ob enih popoldne.

Vreme je bilo iz ure v uro slabše, veter vse hujši, pa tudi megla ni postala nič redkejša, v takem vremenu ni bilo mogoče tekmovali, to so videli tudi organizatorji in so zato veleslalom odpovedali.

Takoj smo se prezebljeni in mokri podali v »Ski« hotel in počakali do pol treh popoldne, ko je bila razglasitev rezultatov. Naš končni uspeh ni majhen, saj smo med 27 udeleženiimi podjetji spet dosegli v ekipni uvrstitvi drugo mesto. Lanjsko leto smo bili tretji, Premošč GP »Sava« letos ni bila tako očitna, saj so zbrali skupaj 336,50 točk, naši predstavniki pa so prispevali k drugemu mestu takole:

- Zupan Jože 58 točk;
- Cekon Maks 54 točk;
- ing. Hercog Janez 51 točk;
- Cizej Marjan 43 točk;
- Babič Rupert 21 točk;
- Stropnik Valter 18 točk;
- Vodnik Aleksander 21 točk;
- Gorjanc Peter 13 točk;
- Jank Avgust 11 točk;
- moški — štafetni tek 4 točke;
- skupaj 294 točk.

In na kraju še končna ocena — splošni vtisi s tekmovanja!

Nastanitev in hrana odlična, vreme nemogoče, končni uspeh naše ekipe nadvse zadovoljiv, organizatorji so v redu opravili svoje delo, morda jim lahko očitamo prepočasno obveščanje o rezultatih.

Imeli smo tudi manjšo nezgodo, kajti veter je dobesedno porinil Stropnika Rajkota čez greben tako, da je padel čez skale, se poškodoval po obrazu in zlomil roko.

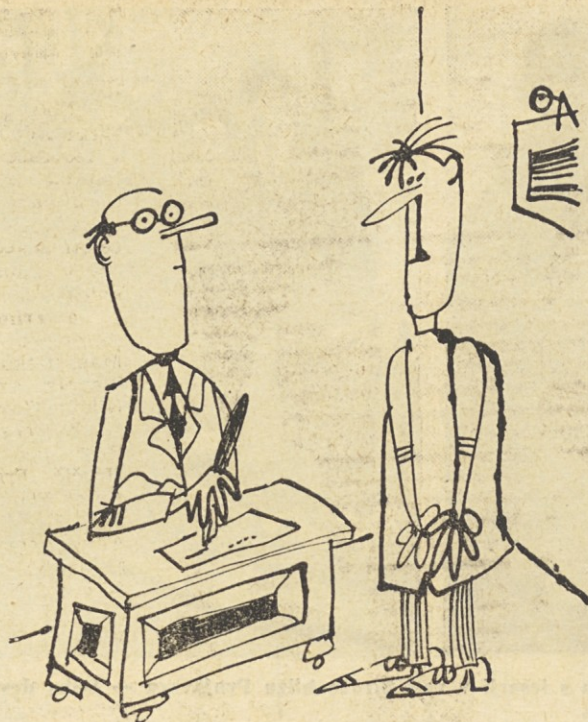
Dovolj smo bili premražen vsi, najbolj pa Tone, ker še do danes nima svoje bunde — vetrovke. Zanj je bilo to poleg dveh večjih finančnih hladnih valov pri taroku (podal se je fant na »visoko šolo taroka« — brez sprejemnega izpita seveda) najhujši hladen udarec. Vsi mi ostali pa ga nismo dosti pomilovali, ker vemo, da bo po poizkušnjah iz teh hladnih dni ob pravem času, na pravem mestu povedal, da rabi celotna ekipa vetrovke. Njegova beseda, beseda predsednika, bo gotovo več zalegla, kakor (čeprav močno) javkavanje drugih prizadetih, ki so vsi tako daleč, da se jih do centrale ne sliši.

Ceprav je vreme preprečilo, da tekmovalje ni bilo izvedeno v celoti, nam to ni moglo skaliti dobre volje. Močno so si ob slovesu segali stari znanci v roke z željo in trdnim upanjem, da bo druga leto, spet prijetno in veselo.

Stari

MALA VRATA

— Kdo ste?
— Kadrovik.
— Obsojen...

Žakova priča o sreći

Jutrom rano stigao je ujak i fijakerom se dovezao sa stanice.

Žak je još ležao. Kroz san je čuo kad je fijaker stao pred kuću, potom radosno klicanje i razgovor, te je brzo skočio iz postelje i kroz odškrinuta vrata izvirio da vidi ko je došao.

Nikad dotle nije Žak video svog ujaka, ali slušao je o njemu i tako se, kad ga je spazio i video ona radosna lica, setio da će to biti on. Onda je brže bolje pobjegao da se obuče pa se vratio.

Ušao je polako, na prstima, stao iza ujakovih leđa, pa pošao dva-tri koraka levo i desno, gledajući samo kradimice u gosta da ga tako »ošacuje« sa svih strana.

Ujak i mama su, međutim, bili utonuli u razgovor i činili se da ga tobože ne vide.

Najzad se Žak odlučio. Stao je prema gostu i pogledao ga pravo u oči.

— Šta je, sine? Zar se tako pozdravlja ujak? — pitala ga mati.

Žak se stidljivo smešio.

— Pa je li to taj Žak? — pita sad ujak i privlači ga sebi, grli ga i ljubi.

Onda se diže da raspakuje poklon što mu je doneo: sanke.

— Uh, što su fine! — kliče zadovoljno dečak. — Pa sa naslonom!! — oduševljava se dalje. Onda ih podiže, zagrli ih kao kakvu bebu i šapuće, sijajući od sreće: — E, baš sam srećan!

Taj usklik je iznenadio ujaka:

— Tako? Pa zar ti nisi uvek srećan? — upitao ga. Žak nije sasvim siguran.

Jest, da... Srećan je, dabome... Ali zimus, kad je ono mama bila bolesna...

— Mama, smem li da ispričam ONO?

— Zar nemaš ništa lepše da ispričaš? — odgovara majka i značajno ga pogleda.

Žaku se, međutim, čini da je to najlepše i ne čekajući dalje na odobrenje, počinje da priča:

— To je bilo ovako... Bila je zima, i to vrlo hladna. Sve mi zeble ruke i smrzavale mi se uši kad sam išao u školu. A mama je bila bolesna... A onda, kad dodje vreme da se podje u školu, a tata još nije doneo hleba, onda... ali to nije važno, pošto ja onda za vreme odmora dotrčim brzo kući i tako onda dobi- jem doručak... Ali ponekad...

Ponekad se događalo da tata ni onda još ništa nije doneo. A Žak je znao: ako je mama namrštena, onda ne treba pitati. Toga dana je mama opet bila namrštena i Žak nije pitao. Nije pitao, ali nije hteo ni da se vraća gladan u školu.

— ...I to je bila velika sreća!...

Da: bila je velika sreća. Jer nije samo on bio gladan, nego su to bili i Lela, i Maza, i Joško. A onda je bolje ako se on nadje uz njih. Jer on ih zabavlja, priča im priče, te oni tako zaborave da su gladni...

...A tamo, u kutu, stajala su kolica za bebu, koja su sada služila kao korpa za rublje. Žak se doseti da bi se deca lepo zabavila ako bi ih vozikao u tim kolicima. On uze da sklanja ono rublje, kad ti odjednom nadje jedan zavežljaj i u njemu neki novac.

— Pogledaj šta sam našao, mama! Novac neki! — viče on i ne zna šta će od sreće.

— To je stari novac, sine. Taj više ne vredi, — veli majka na to.

— Odkut ne vredi? — odvrća razočaran dečko. — Vredi on, mama!... Videćet da vredi! — i pre no što je mati stigla da mu objasni, on je već istrčao na ulicu.

U tri skoka bio je kod pekara. A tamo — gužva. Ipak on se progurao i potražio hleb od pekara.

Ovaj, njihov komšija, pružio mu hleb i primio novac. Žaku potpuno stalo srce. Sav se pretvorio u iščekivanje.

Srećom, pekar nije zagledao novac, bacio ga u fi- joku i već se obratio drugoj mušteriji.

Žak što ga noge brže nose, žuri kući. Srećan je i presrećan. I jedva se uzdržava da već putem načne onaj hleb, toliko je gladan. Ali ipak se uzdržao.

Evo ga kod kuće.

Deca kliču, blistajući od radosti:

— Evo bate sa hlebom!

— Daj mi hleba, mama!

— Najpre meni, ja sam najgladniji, — viče Joško. Ali sada se dogodilo nešto najstrašnije!

Majka je sela na krevet i najledenijim glasom naredjuje:

— Ne, deco moja! Vi nećete jesti ukraden hleb!

A Žaku naredjuje strogo — kao da mu nije majka i kao da ga nije ona rodila:

— Odmah da si vratio hleb! I da priznaš pekaru da si ga ukrao!

— Ali, mama! — pokušava Žak da umilostivi maj- ku, no ona ga i ne sluša:

— Ni reći! Odmah da si se pokupio! Napolje!

— Mama, pa mi smo gladni! — viču deca u glas i plaču, zapomažu.

Ali sve je uzalud:

— Neću da čujem! Idi, ili ću ja bolesna ustati i vratiti taj ukradeni hleb!

To je bilo užasno!

Gladan, a hleb u ruci! Miriše, golica, a prazna utroba krči, previja! U ušima plač gladne dece, a u majčinim očima taj srdit i prezriv pogled! I njen bolan i oćajan glas!... I sramota koja ga čeka kad bude pe- karu priznao!... Međutim, Žak uopšte nije znao da je to kradja. On je samo bio gladan i... i... i... pa, eto, otkud možeš da misliš kad si gladan!... I kako je to glupo sa tim novcem: sad vredi, sad — ne vredi!

Mislio je da će umreti od stida i sramote. Ah, sa- mo da mama nije bila bolesna!... Ta, ne bi se on vratio pekaru, pa makar ga i ubila! Ali ako on sada nasrdi i ožalosti bolesnu majku, ili je natera da ustane i sama odnese hleb pekaru pa još i umre, šta onda?...

Nema razmišljanja! Žak je stegao srce i pošao na- trag u pekaru. Progurao se uprkos gundjanju onog sveta i pružio hleb pekaru:

— Čika Rade, ja sam pogrešio, — veli mu.

— Šta si pogrešio? — pita Rade nestrpljivo.

— Ovaj... pogrešio sam, — ponavlja Žak, a ni- kako da mu preko usana predje ona zlokobna reč.

— Ta, govori, dete, šta je? Nisam ti vratio kusur, je li? — pita i ljuti se pekar. — Zar ne vidiš koliko sveta čeka? Zašto vraćaš taj hleb?

— Ne vraćam, čika Rade, nego... znate... onaj novac... — muca Žak.

— Nego šta je? Kusur ti nisam dao, je li to?

— Nije, čika Rade, nego znate... onaj novac ne vredi, — najzad je Žaku prešlo preko jezika.

— Pa što si mi ga dao ako ne vredi? — pita opet Rade, koji se u onom metežu oko njega prosto i ne doseća šta je posredi.

— Pa nismo imali drugi, — zaplaka se Žak.

A Rade se samo nasmejao i dobroćudno odgovara:

— Pa dobro, brate, ako niste imali sada, a ti do- nes i kad budete imali. A sada nosi taj hleb! Čisti se!

Kako je posle bilo kad se Žak vratio kući sa hle- bom u ruci — to ne treba ni da vam pričam.

... Onda sam bio najsrećniji na svetu, — dovr- šava Žak svoju priču. — I da li da kažem, mama? — okrenuo se onda majci, — da li da kažem kako si me onda ljubila i kako smo svi plakali, i smejali smo se, i plakali i uopšte...

I tako, eto, Žak priča tako zgodne stvari, a ujak i mama ni usta da razvuku!

On već i po treći put pita majku da li da kaže, ali šta vredi kad se ona udubila u onaj svoj rad kao da se to nje ništa ne tiče.

Pa i ujak tako. Privukao je Žaka sebi na krilo, zagrlio ga, pa kao da je odsutan, ne zna: sluša li ili ne.

A Žak prosto ne zna na čemu je. I kako to da su oni toliko zamislili pa možda i prečuli sve ono smešno što im je ispričao. Jer ima li nešto zgodnije i smešnije no kad imaš sreće pa se najmućnija situacija tako zgodno završi? A Žak je baš to hteo da kaže...

Pa sad, ako njima nije smešno, njemu jeste. A, naposljetku, ne mora on ni da im priča. A oni su sad već počeli da razgovaraju o nečem drugom i prosto zaboravili na njega.

Pa, mi ništa drugo i ne tražimo, — pomisli Žak i odjuri da pokaže drugovima svoje sanke...

(Pres-servis)

Kako se uresničuje in pospešuje varstvo pri delu

»Varstvo pri delu se uresničuje in pospešuje vzporedno z organiziranjem in pospeševanjem produkcijskega procesa, tehnološkega procesa in sploh delovnega procesa.« (TZVD čl. 5.)

Organizacija je glavni nosilec nalog in zadev pri pospeševanju varstva pri delu. (TZVD čl. 5, odst. 1.) Delovna skupnost mora delo v delovni organizaciji organizirati tako, da more delavec s po- trebno delovno sposobnostjo ob normalni pazljivosti delati brez nevarnosti za sredstva, ki jih ima neposredno ali posredno v rokah. (TZDR čl. 28, odst. 1.)

Uresničujejoč pravico samoupravljanja v organizaciji imajo ljudje na delu pravico in dolžnost organizirati varstvo pri delu in skrbeti za napredek varstva vseh članov delovne skupnosti. (TZVD čl. 5, odst. 2.) Varstvo pri delu predstavlja celoten sistem ukrepov, ti pa so številni in kompleksni, zato so pri uresničevanju in pospeševanju varstva pri delu, poleg delovne organizacije, udeležene oziroma dolžne sodelovati tudi družbeno-politične skupnosti, katere usmerjajo politiko varstva pri delu z družbenimi plani in z drugimi gospodarsko-planskimi ukrepi, predpisujejo ukrepe za varstvo pri delu, za katere so pooblašene, skrbijo za izvajanje predpisov o varstvu pri delu, zlasti s tem, da organizirajo posebne nadzorstvene organe, ustanavljajo strokovne zavode za pospeševanje varstva pri delu, spodbujajo sodelovanje družbeno-političnih organizacij in služb in opravljajo druge z zakonom določene za- deve, ki so v zvezi s pospeševanjem varstva pri delu in z zbolj- šanjem delovnih pogojev. Prav tako so dolžni sodelovati znanstveni in strokovni zavodi, zdravstva, gospodarstva in prosvete, zavodi za socialno zavarovanje, zavarovalnice in gospodarske zbornice, projektanti in investitorji. (TZVD čl. 6, 7, 8.)

Dejstvo, da varstvo pri delu obsega ukrepe in sredstva, s ka- terimi se ustvarjajo varni delovni pogoji (TZVD čl. 2), samo delo pa predstavlja dinamični proces, kateri se razvija, zato tudi var- nostni ukrepi pri delu ne morejo zadostovati, če so statični. Zato moramo maksimalni obseg zaščite pri delu izpopolnjevati in iz- boljševati tako, da dosežemo največjo stopnjo proizvodnosti in pri tem omogočimo maksimalno zaščito delovnih ljudi pri delu.

Zato imajo ljudje na delu pravico in dolžnost organizirati var- stvo pri delu in skrbeti za napredek varstva vseh članov delovne skupnosti, ki jih določajo zakon in predpisi, izdani na njegovi podlagi, ter spremljati, proučevati in izkoristiti izkušnje za čim- popolnejše varstvo pri delu (TZVD čl. 56) skladno z dosežki jugo- slovskega gospodarstva. Organizacija pa mora v svojem načrtu za delo in razvoj, v svojem programu za razvoj ali v posebnem načrtu izdelati program ukrepov za varstvo pri delu in določiti sredstva za zagotavljanje in pospeševanje varstva pri delu. (TZVD čl. 61.)

Varstvo pri delu je že po naravi povezano s samim procesom proizvodnje, tehnološkim procesom in procesom dela in ga je zato potrebno nenehno in vzporedno pospeševati. Zato ga uresničujemo in pospešujemo:

— pri projektiranju in konstruiranju oziroma lociranju in izvajanju del, kot tudi pri izdelovanju delovnih priprav ter sred- stev in opreme za osebno varstvo pri delu (TZVD čl. 8);

— pri gradnji gradbenih objektov, ki so namenjeni za delovne prostore, in opreme za osebno zaščito — varstvo pri delu (TZVD čl. 8), kakor tudi vsa druga sredstva (stališče Vrhovnega sodišča Jugoslavije, št. 75/66);

— pri izvajanju pripravljalnih del za proizvodnjo in za delo sploh;

— pri izvajanju samega dela, tj. pri tehnološkem procesu;

— pri programiranju, organiziranju in izvajanju splošnega in strokovnega usposabljanja, kakor tudi v rednih osnovnih, sred- njih, višjih in visokih šolah, prav tako pa tudi pri sistematičnem izobraževanju med službovanjem, in to v oblikah, ki so predpisane za izobraževanje odraslih.

Da bi vse naloge s področja varstva pri delu v delovni orga- nizaciji uresničili, so predvideni določeni ukrepi.

V skladu s predpisi o varstvu pri delu predpisuje organizacija glede na svoje razmere in potrebe s statutom in pravilnikom norme in naloge v zvezi z izvajanjem in pospeševanjem varstva pri delu. (TZVD čl. 59.)

Da se doseže cilj, da bi bili delovni ljudje zavarovani pri delu, določa zakon pravice in obveznosti delovnih ljudi in delovnih orga- nizacij, katere pa morajo v svojem programu za razvoj določiti sredstva za zagotavljanje in pospeševanje varstva pri delu. (TZVD čl. 1, 6.)

KONTRASTI

Slika levo: Vodja kadrovske socialne službe tovariš Evgen Trplan v pogovoru s tesarji v vasi Sirovo blizu Prnjavora — Slika desno: Prva skupina železokrivcev že dela v Ljubljani

Smrt kosi v kolektivu

Na svojem domu v Vrhovljanah je nenadoma v 55. letu starosti preminul naš dolgoletni član kolektiva Štefan Hrženjak, KV betoner na Ravnah.

Pokojnik se je rodil 13. 12. 1913 v Brezovcu blizu Čakovca. Preden je spil na delo v podjetju, se je v domačem kraju ukvarjal z mlinarsko obrtjo. Pri poslovni enoti na Ravnah se je zaposlil v jeseni leta 1957, kjer je ostal do smrti. Bil je priden in prizadeven, zato je kaj kmalu postal dober gradbeni delavec. V glavnem je opravljal betonerska dela, zato je bil leta 1962 poslan na tečaj, ki ga je center za izobraževanje pri podjetju organiziral pri OGP v Ljubljani. Tam si je pridobil interno spričevalo za poklic KV betonerja. Leta so ga izčrpala, zato je bil zadnji čas bolj bolehen. Prav zaradi tega je vsako zimo rad odhajal na zimski dopust domov v Vrhovljane. Tudi to zimo je izkoristil za svoj počitek, kjer je v torek, dne 13. februarja ob 8. uri zjutraj nenadoma umrl za srčno kapjo.

Pokojnika so na zadnji poti pospremili bližnji sodelavci in številni vaščani, kjer so ga k večnemu počitku položili na pokopališču sv. Martina.

L. L.

Po tesarje v Bosno

Tesarjev ni. Tokrat nas je pot vodila v daljno Bosno. Nismo bili edini. Pred nami so bili že predstavniki gradbenih podjetij »Tehnika« iz Ljubljane, »Vranice« iz Sarajeva, »Tempa« iz Zagreba, iz Beograd itd., skratka, povpraševanje po kvalificiranih kadrih je še vedno veliko. Med našo akcijo smo obiskali naslednje zavode: Dobo, Gračanico, Brčko, Bjelino, Gradačec, Dervento in Prnjavor.

S poprečno brzino 100 km na uro je brzel Terplanov »prinč« po dokaj slabi cesti prek Bosanskega Broda do Dervente. Od tu dalje pa po »tipični« bosanski cesti v Dobo. Tu sva prenočila in v ponedeljek zjutraj spočita šla na delo. Ker je zavod za zaposlovanje v Dobu že prešel na nov delovni čas, sva morala čakati do pol devete ure. To sva izkoristila za ogled Doboja. Čeprav bogatih agov in begov že davno ni več, je v starem delu še mnogo zanimivosti, ki nas spominjajo na turške čase. Tu je že v XIV. stoletju nastal trgovski, obrtniški in verski center severne Bosne s svojo znamenito trdnjavo. Z dograditvijo proge Šamac—Sarajevo pa se tudi Dobo razvija v novo moderno mesto.

Točno ob določeni uri sva se zglasila v zavodu. Razgovor ni rodil zaželenih uspehov, kajti tu so zahtevali, da moramo za enega tesarja vzeti tudi deset nekvalificiranih delavcev. Zato sva jo hitro mahnila v Gračanico. Tu nas je čakalo čez sto tečajnikov, tesarjev, železokrivcev in zidarjev. Praktični del izpita je bil dogovorjen za drugi dan, zato smo skupno s šefom zavoda Djurkovičem Gostom odšli v Brčko.

Pot po slabi cesti ali bolje rečeno kolovozu je bila zelo naporna, saj smo skoraj vso pot prevozili s prvo in drugo brzino. Med potjo smo še spraševali za tesarje, katerih pa ni bilo. Tudi v Brčkem nas je čakala velika skupina delavcev, a žal največ nekvalificiranih delavcev. Dogovorili smo se s skupino tesarjev ter za širšo nadaljnjo akcijo. V glavnem pa tudi tu ni kvalificiranih delavcev. Isto se je ponovilo v Bjeli-

ni, le s to razliko, da smo se dogovorili za 11 kvalificiranih zidarjev.

Mračilo se je že, ko smo se vračali proti Gradačcu. Pot je bila še slabša. V bližini kraja Srnice smo naleteli na zaprto cesto, ker jo je v dolžini 40 m potegnil zemeljski plaz. Zato smo se morali hočeš ali nočeš vrniti po 90 km daljši poti v Dobo.

V Gradačec smo prispeli ob 9. uri zvečer. Tu smo v edinem hotelu naleteli na predstavnike »Slovenija ceste«, ki raziskujejo tržišče in iščejo delo pri izgradnji bosanskih cest.

Ura je bila že polnoč, ko smo zmučeni prispeli v Gračanico. Kljub rezervaciji v hotelu prenočišča ni bilo, zato smo se morali vrniti v Dobo. Zjutraj smo se zbudili v prvem zimskem jutru. Zimskih gum nismo imeli, zato je bila naša vožnja še počasnejša. Končno smo le prispeli na cilj. Po pregledu opravljenega dela in ocen ostalih predmetov smo zbrali 30 tesarjev in 15 železokrivcev, ki bodo praktično delo nadaljevali po naših enotah.

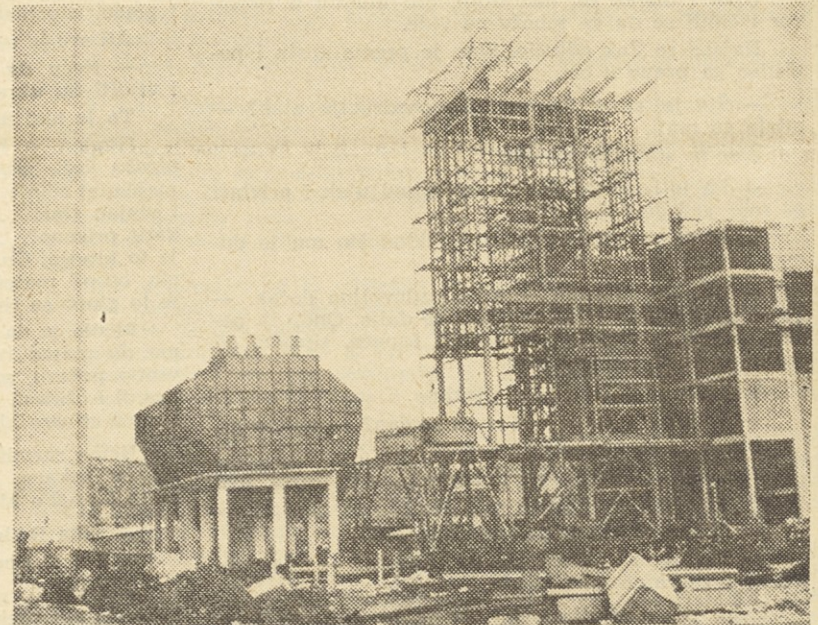
Pri povratku domov smo se ustavili še v Derventi, Prnjavoru in v vasi Sirovski, kjer smo se prvič srečali s skupino pravih tesarjev.

Pri vsej akciji v Bosni smo ugotovili, da je nekvalificiranih delavcev kot tudi delavcev drugih poklicev kovinske stroke več kot dovolj, ni pa delavcev s poklici, ki jih naša stroka zahteva. Vsekakor pa je nabava delavcev iz Bosne zelo draga zadeva, zato postavimo vzgojo kadrov, ki so v podjetju že zaposleni, v prvi plan, da nam ne bo potrebno stalno iskati in vključevati novih in novih delavcev.

L. C.

Kdor je »za«, naj dvigne roko!

Se ena iz Plomina, koder gradimo tale objekt.

Pozor! Pripravljeni, zraj!

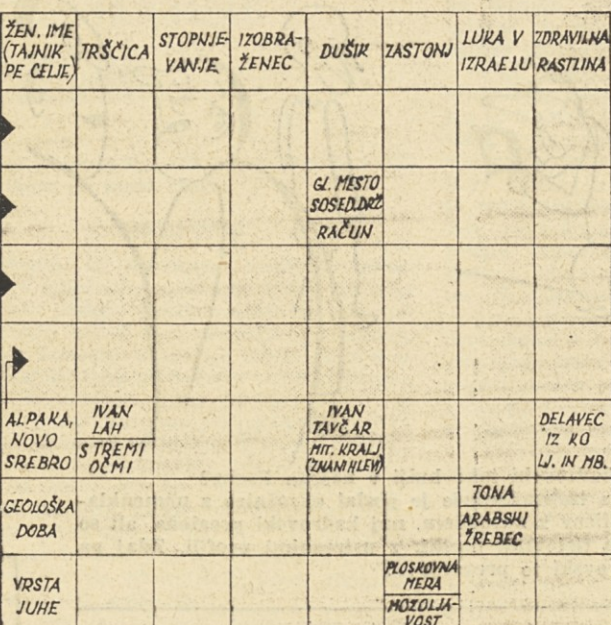

Se ena iz Münchna. Ing. Miloš Križaj, ing. Janez Dukovnik in delovodja Frane Pehan.

— Kar tu jih položi, saj vsak dan potrebujejo nove kadre!

— Ta pa ne bo nikoli dober gradbinec!
— ???
— Zato, ker ne zna dobro kleti!

	SMUKA	OKRASNI PTIČ	VELIKA RIBA	JAPONSKI TELO- YADEC	RIMSKA TISOČ	ONEGAVITI	
						KRAJ PRI CELJU	ERA DOBA
ČASOVNI PRISLOV						MARJAN STARO- VASNIK	LITER PRITR- DILNICA
DELAVEC IZ KO LJUBLJ.					ZIVALSKO OGLASANJE RIMSKA PET		
DELAVEC IZ PE CELJE							POKRAJINA MED NEMCUO IN FRANCIJO

PRVA NAGRADA ZNESE 5000 STARIH DINARJEV? DRUGA 3000 IN TRETJA DVA TISOC. REŠITVE JE TREBA POSLATI DO 15. APRILA LETOS UREDNIŠTVU GRADISOVEGA VESTNIKA V LJUBLJANI, KORYTKOVA 2

Delovnemu človeku rekreacijo

Naši člani delovne skupnosti lahko uporabljajo že dolgo let lepo urejene počitniške domove podjetja v Ankaranu, Poreču in na Pohorju. Medtem ko sta domova ob morju odprta samo poleti, obratuje dom na Pohorju skozi vse leto.

Da bi bilo slehernemu članu kolektiva omogočeno vsaj 10 dni v letu prebiti na dopustu v organiziranem počitniškem domu, je po pravilniku podjetja priznано doplačilo za stroške letovanja, in sicer po 1500 S din na dan za člana kolektiva, za ožje družinske člane pa po 1200 S din.

Poleg tega pripada vsakomur, ko nastopi svoj redni dopust, enkratno letno doplačilo za stroške prevoza, in sicer za člane kolektiva 12.000 S din, za vsakega ožjega družinskega člana pa po 2000 S din.

Doplačilo za stroške letovanja pripada samo takrat, če upravičenec tudi prebiva nepretrgoma vsaj 3 dni v počitniškem domu, kjer ima kompletno oskrbo. Doplačilo za stroške prevoza pripada vsakemu članu kolektiva in se izplačuje prvega tistega meseca, v katerem nastopi svoj redni dopust.

Kapacitete naših počitniških domov so skupno 145 ležišč. Če računamo čas sezone, ko domovi obratujejo, bi se lahko v njih zvrstilo po 10 dni 2800 članov kolektiva in njihovih ožjih družinskih članov. S podaljšanjem sezone pa seveda še več. Kljub temu, da je prostora dovolj, je izkoristilo lani svoj dopust v naših domovih samo 1638 članov kolektiva s svojimi družinami. Domovi so bili izkorišteni samo 76 % svojih zmogljivosti. Zaradi tega so režijski stroški na en oskrbovalni dan višji, kot bi sicer bili, če bi bile

PRAVNI NASVETI

PRENEHANJE DELA ZARADI TRAJNEGA ZMANJSANJA OBSEGA POSLOVANJA

Pri prenehanju dela zaradi trajnega zmanjšanja obsega poslovanja je treba razlikovati to prenehanje od prenehanja dela zaradi ukinitve delovnega mesta.

Delovna organizacija je samostojna v odločanju, komu naj preneha delo zaradi trajnega zmanjšanja obsega poslovanja. Ne sme se pa zgoditi, da bi bil postopek proti delavcem šikanozen, ker to ne more biti interes delovne organizacije.

Odločitev organa, ki je pristojen za sklepanje o prenehanju dela, je zakonita, če je ugotovljeno, da je zaradi trajnejšega zmanjšanja obsega poslovanja prišlo do presežka delovne sile določene strokovne in delovne sposobnosti, kakršne ima delavec, kateremu je bilo odpovedano delovno razmerje.

PRAVICA DO NADOMESTILA OSEBNEGA DOHODKA ZA DRŽAVNE PRAZNIKE NE MORE BITI POGOJENA S PRISOTNOSTJO DELAVCA NA DELU NA DAN PRED PRAZNIKOM IN PO PRAZNIKU

Zvezni sekretariat za delo (št. 6-615/3, 13. 11. 1967) meni, da ima delavec pravico do ustreznega nadomestila za državni praznik, čeprav ni bil na delu dan pred praznikom ali dan po prazniku.

Po 74. členu TZDR imajo vsi delavci pravico do nadomestila za osebne dohodke za dneve državnih praznikov in ta pravica ni z ničemer pogojena.

Predvidevanje, da bi delavec, ki je neopravičeno izostal z dela dan pred praznikom ali dan po prazniku, izostal neopravičeno tudi na dan državnega praznika, čeprav je logično in utemeljeno, ne more biti razlog in pogoj, da bi tak delavec ne dobil nadomestila OD za dan državnega praznika.

zmogljivosti ves čas polno izkorišče-
ne.

Kljub temu je bilo poslovanje po-
žitniških domov lani v redu, saj je
iztržek od penzijskih uslug v do-
movih ob morju pokrtil stroške, le
dom na Pohorju tega ni mogel, saj
so bile njegove kapacitete poprečno
izkoriščene samo 24%. Dom je bil
poln samo med zimskimi počitnica-
mi, vtem ko je bilo druge mesece v
letu sorazmerno malo gostov.

Tudi domovi ob morju niso bili polno zasedeni ves čas sezone. V glavni sezoni, t.j. julij in avgust, so bili polni gostov, v juniju in septembru pa zopet ne. Domovi ob morju so odprti od 10. junija do konca septembra in bi lahko tisti, ki nimajo šoloobveznih otrok, izkoristili svoj dopust v juniju ali septembru, saj so po navadi takrat še bolj ugodne vremenske razmere, ko ni žgoče pripeke, poleg tega pa je npr. septembra tudi že obilo sadja.

Kot vsako leto bodo tudi letos poslani vsem enotam posebni obrazci

za prijavljanje dopustov v naših počitniških domovih. Glede na to, da mora vsak svoj dopust planirati, bo tudi lahko pravočasno sporočil svoje želje in bo tako mogoče pravilno razporediti prijavitelje za vso sezono.

Prijave bodo sprejemale uprave enot in jih bodo posredovale kadrovske službi pri centrali, ki bo izvedla razporeditev in pravočasno obvestila vsakega prijavitelja, kdaj ima rezervirano.

Cene penzorskih uslug bodo ostale letos nespremenjene. Cena za en oskrbovalni dan (zajtrk, kosilo, večerja in prenočišče) je 2800 S din. Na to ceno pa se priznava prispevek, ki ga daje podjetje, kot je že prej omenjeno. Za člana kolektiva stanetorej en oskrbovalni dan 1300 S din, mora pa biti nepretrgoma polnih 3 dni, prizna pa se ta prispevek za največ 10 dni v enem koledarskem letu. Za otroke do 7 let starosti se računajo polovične cene, ker imajo tudi polovične obroke.

Z. R.

Sklepi organov samoupravljanja

DS Maribor

Sklepi XIII. rednega zasedanja DS Maribor
z dne 14. februarja 1968.

1. Pri pregledu sklepov zadnje seje je DS ugotovil, da so bili vsi sklepi izvršeni v okviru danih navodil razen sklepov, katerih izvršitev terja daljše razdobje.

2. Poročilo o delu UO, ki ga je podal za VI. in VII. redno sejo namestnik predsednika UO tov. Roškar, se potrdi odtodno vzame na znanje.

3. Delavski svet vzame na znanje poročilo inventurne komisije ter soglaša s sklepom odtodno potrditvijo, ki jo je v tej zvezi sprejel UO.

DS ugotavlja, da je bil popis izvršen točno po navodilih centralne inventurne komisije, ki je tudi ugotovila, da je bil popis v redu izvršen. Ugotavlja pa se, da se še vedno ne posveča dovolj pozornosti materialu na nekaterih gradbiščih, posebno cevnemu materialu. Kolikor posamezniki ne bodo spremenili odnosa do vzdrževanja in pravilne uporabe materiala, bo potrebno odgovorne za tako stanje klicati na odgovornost in jih kaznovati.

4. DS sprejme na znanje poročilo šefa PE o problematiki PE, o nadaljnji perspektivi ter poročilo o stanju na posameznih gradbiščih.

DS ugotavlja, da nas trenutna angažiranost ne sme uspravati, temveč moramo še vnaprej iskati nova dela, če hočemo doseči zastavljeni plan. Objekti, ki se trenutno gradijo, so vsi prevzeti pod težkimi pogoji, posebno glede rokov in cen. Da bi izvršili naše pogodbene obveznosti ter istočasno dosegli tudi taka sredstva za osebne dohodke kot v preteklem letu, in to kljub skrajšanemu delovnemu tedniku, je dolžnost slehernega delavca, da z vsemi svojimi umskimi in fizičnimi sposobnostmi sodeluje pri realizaciji zadanih načrtov.

5. Zaključni račun za leto 1967 se sprejme na znanje in potrdi.

Iz poročila je razvidno, da smo leto 1967 zaključili z dokaj dobrim finančnim uspehom. Poleg finančnega uspeha pa smo si v preteklem letu pridobili na novo afirmacijo na področju Spodnje Stjerske, glede na to, da smo pravočasno, kvalitetno in po konkurenčnih cenah dogradili vrsto zahtevnih objektov.

Naša naloga je, da tudi v bodoče tako delamo in si s tem pridobimo nadaljnje zaupanje investitorjev.

Če primerjamo stroške in realizacijo od leta 1966 nasproti letu 1967, ki so naslednji:

	1966	1967
Realizacija	32,090.996,—	43,213.452,—
Material	13,409.409,—	19,155.207,—
Obrtniške storitve . .	5,330.486,—	6,635.521,—
Osební dohodki . . .	5,545.094,—	7,377.455,—
Amortizacija	355.058,—	473.986,—
Režija mat.	2,480.103,—	3,261.410,—
Režija OD	2,060.746,—	2,689.353,—
Celotna režija . . .	1,487.926,—	1,549.349,—
Finančni uspeh . . .	1,332.171,—	2,070.668,—
Skupno ure	1,445.852,—	1,563.322,—
Bruto na uro	5,27	6,50
Stevilo delavcev . .	628	668
Poprečni mesečni bruto zaslužek . . .	1.009,—	1.256,—
Produktivnost na uro (č. pl.) . . .	18,51	23,61
Produktivnost na uro cel. realizacije . . .	22,20	28,30

lahko iz gornjih podatkov ugotovimo, da je uspeh več kot zadovoljiv.

DS se zahvaljuje vsem delavcem za njihovo sodelovanje in prispevek, ki so ga doprinesli s svojim delom, s pozivom, da tudi v bodoče disciplinirano izvajajo vse naloge ter s tem pripomorejo k nadaljnji ekonomski rasti naše PE in celotnega podjetja.

6. Na podlagi podrobne analize stroškov za gradbišče »Most Veržec« je DS ugotovil, da ne gre nastala zguba na tem gradbišču na račun malomarnosti ali slabega odtodno nenačrtnega izvajanja del, temveč je zguba nastala v glavnem iz objektivnih razlogov.

7. Delavski svet nadalje sklène, da o delitvi ostanka čistega dohodka, ki ga je ustvarila PE, obravnava v skladu z določbami pravilnika o delitvi dohodka, DS naše PE.

Istočasno se sklène, da se k ostanku čistega dohodka, ustvarjenega v letu 1967, priključi tudi ostanké, ki je bil ustvarjen v letu 1965 in 1966 in ni bil izkoriščen.

8. Čimprej je treba rešiti že večkrat postavljeno vprašanje pravic, ki jih imajo PE na račun delavcev, ki jih pošiljajo na delo v inozemstvo.

9. Delavski svet je pri obravnavi
— vprašanja 42-urnega delovnega tednika,
— prošnje organizacijskega odbora v zvezi izvedbe III. jugoslovanskega kongresa plastične kirurgije,

— prošnje zidarja Grah Jožeta, in
— prošnje za prispevek za modernizacijo gasilstva
v celoti potrdil sklepe, ki so bili s tem v zvezi sprejeti na UO.

10. Predlog UO PE, da se za konferenco samoupravljalcev, ki bo koncem meseca marca v Mariboru, določi tov. Veit Vinka, se potrdi.

11. Potrdi se nabava novega pralnega stroja za samski dom iz sredstev sklada skupne porabe naše PE.

12. DS potrdi tudi akcijski plan, ki točno določa naloge štaba, ki jih ima le-ta v slučaju elementarnih nesreč.

Predsednik DS:

Miro Zorž, I. r.

DS Celje

SKLEPI

VI. redne seje DS poslovne enote Celje dne 14. februarja 1968.

1. Sprejme se poročilo o obračunu za leto 1967 z naslednjimi pripombami:

— zaprositi je DS podjetja, da odobri kritje nastalega primanjkljaja iz rezervnih sredstev poslovne enote iz preteklih let;

zaradi ostre konkurence na tržišču naj podjetje s sokreditiranjem omogoči PE neposredni prevzem del;

— proučiti je potrebno oblike sodelovanja z ostalimi podjetji pri prevzemu del.

2. a) Z ozirom na protislovja, ki so nastala s sprejetjem sklepa o deljenem delovnem času pred spremembo statuta, je potrebno, da odgovorna služba centrale ugotovi zakonitost sprejetega sklepa DS.

b) V zvezi s predlogom za spremembo statuta glede deljenega delovnega časa smatra DS PE, da PE Celje zaradi časovne odvisnosti glede prehrane pri podjetju »INGRAD« nima pogojev za prehod na deljen delovni čas, dokler k temu ne bodo pristopila tudi ostala podjetja v Celju.

Kolikor bo predlog o deljenem delovnem času izglasovan na DS podjetja, se bo PE podredila temu sklepu in uvedla deljen delovni čas od 7. do 12. in od 13. do 16.30 ure s tem, da ne bo preseгла dosedanjih stroškov.

c) Kolikor predlog za spremembo statuta ne bo sprejet, predlaga PE delovni čas od 6. do 14. ure s tremi prostimi sobotami. Prehod na deljen delovni čas pa naj bi se izvršil takrat, ko bodo k temu pristopila tudi ostala gradbena podjetja.

3. Sprejme se poročilo šefa PE o angažiranosti za leto 1968.

4. S 1. I. 1968 se poviša cena gramoza v gramoznici Otiški vrh na 23 N din za kubični meter za lastne potrebe in 25 N din za kubični meter za prodajo.

5. Odobri se predloženi interni cenik za železokrivske usluge, kateri velja s 1. I. 1968.

6. Sprejme se predloženi osnutek pravilnika o strokovni izobrazbi delavcev, ki delajo invest. tehnično dokumentacijo ali vodijo dela na in-

vesticijskih objektih in se predlaga v potrditev DS podjetja.

7. Sprejme se predloženi cenik za obračun stanarin v samskem domu in drugih delavskih naselijh z naslednjimi pripombami:

a) Če je delavec prestavljen z odločbo, se nočnine obračunajo po tarifi nad 7 dni.

b) S stanovalci samskega doma je potrebno skleniti pogodbo po predloženem obrazcu.

c) Pooblašča se upravnika samskega doma, da s takojšnjim plačilom kaznuje manjše kršitve hišnega reda s 5 do 10 N din, o večjih škodah pa je potrebno komisijsko ugotoviti nastalo škodo in obremeniti krivca.

č) Ležišča v pogradih se zaračunajo s 50 % tarifi.

d) Pri večjih kršitvah hišnega reda v naseljih in samskem domu se krivcu poleg povračila škode ali disciplinske kazni odpove bivanje v stanovanjskih prostorih PE.

e) Za prostore družinskih stanovanj v barakah se zaračuna mesečna najemnina 2 N din za kvadratni meter z dodatnim plačilom stroškov za uporabo električne energije.

f) Sobo za obisk svojcev naj se uredi v naselju ob Bežigradski cesti.

g) Vsem tujim strankam v naselju je takoj podati pisмено odgovor.

8. Odobri se 15 % regresiranje hrane (zajtrk, kosilo, večerja) do 15. III. 1968 delavcem PE Celje, ki se hranijo v menzah in gostinskih lokalih, kjer je podjetje organiziralo prehrano. Za primere višjih stroškov prehrane na gradbiščih izven Celja bo DS PE obravnaval nadomestilo v višjem terenskem dodatku za vsak primer posebej.

9. Prošnja tov. Safariča se s priporočilom odstopi DS podjetja s tem, da se mu posojilo odobri iz skupnih sredstev podjetja.

10. Prošnji STS Celje se ne more odobriti zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

11. Tov. Bogomirju Košarju se odobri mesečni pavšal 150 N din za celo leto.

Predsednik DS:

Zalig Jože

SKLEPI

VII. redne seje DS poslovne enote Celje dne 14. marca 1968.

1. Tov. Zilič Anđelko naj se prisilno izseli iz stanovanja v delavskem naselju, o čemer je obvestiti pristojne organe.

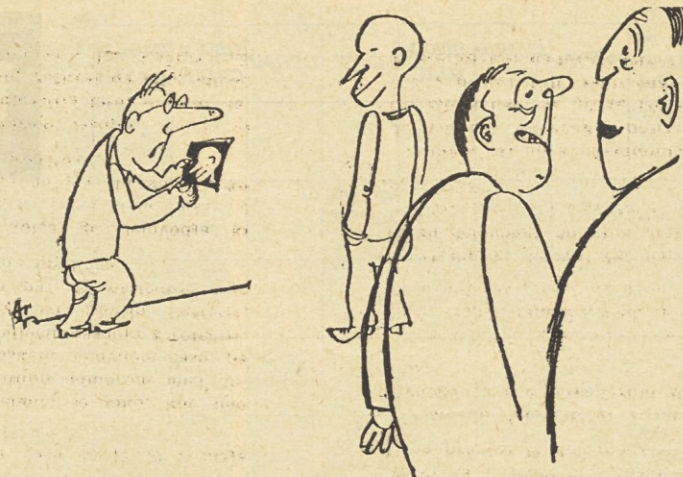
2. Sprejme se predlog za spremembo pravilnika o OD z naslednjimi pripombami:

a) Osnovne točke za delovodje naj se korigirajo od 2,40 na 2,60 ali pa zviša dodatne točke za delovno mesto.

b) Za komercialnega pomočnika naj se upošteva dodatne točke za šefa službe II. in s tem izenači s točkami za tehničnega pomočnika. Mesto tehničnega pomočnika je že diferencirano.

Naš karikaturist si je izposodil nekdanji uredniški odbor Gradisovega vestnika (od leve proti desni so: Rakef, ing. Uršič, novinar Jarc, Goznikarjeva, Kapelj, Pižent, ki ga ni, Martinšek in sekretar Surk).

— Kaj pa kadrovski tako bulji v našega Fonza?
— Center za izobraževanje je poslal okrožnico z nomenklaturro poklicev z naročilom, naj kadrovski pregleda, ali so ljudje na delovnih mestih z ustreznimi profili. Zdaj pa naš kadrovski to preverja...

Zadnjih 10 let Gradisovega humorja

— Ja, drži. Natanko pet nadstropij še manjka do reportaže v Gradisovem vestniku.

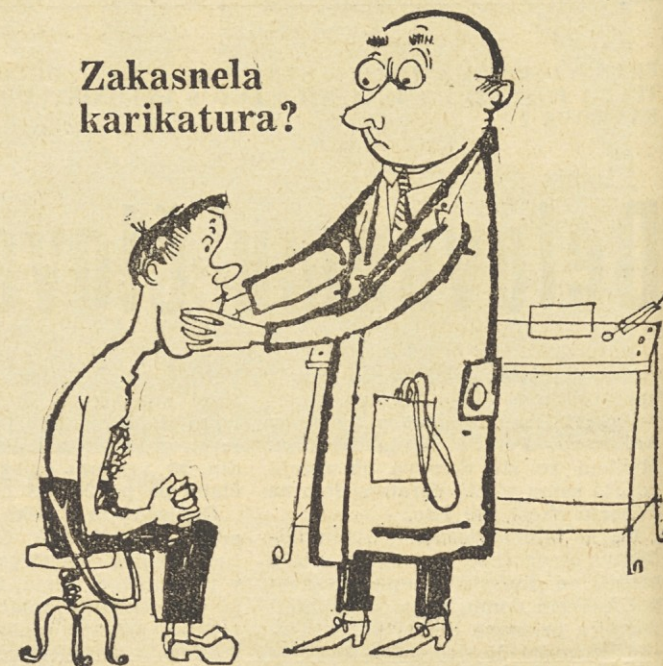

— Kaj se pa tako režiš?
— Saj se lahko, ko pa ti delaš, jaz potegnem pa denar. Dobili smo nagrado, čeprav ima gradbišče izgubo.

— Pepe, kje imaš denar?
— Kakšen denar?
— Tule v Gradisovem vestniku piše, da ste dobili pol plače iz dobička.

Zakasnela
karikatura?

— Bo! Vrat je mehak — Bo za delavski svet.

no z dodatnimi točkami za strokovni izpit in pooblastilo.

c) Pri strojnem referentu naj se upoštevajo dodatne točke za šefa oddelka.

3. Z 18. III. 1968 velja za poslovno enoto Celje takle delovni čas:

a) Od 1. X. do 30. IV. od 7,00 do 12,00 in od 13,00 do 16,30 s prostimi sobotami. Pogoj za ta delovni čas je topli obrok do 7,00 ure in kosilo od 12,00 do 13,00.

b) Od 1. V. do 30. IX. od 6,00 do 4,30 in od 10,00 do 15,00 ure, v petek pa samo do 14,30 ure. Topli obrok bo v polurni prekinitvi od 9,30 do 10,00 in kosilo po 15,00 uri.

c) Uprava gradbenega vodstva ima v zimskem in letnem času polurno prekinitev od 12,00 do 13,00.

č) Na sektorjih, kjer še ni mogoče organizirati toplega obroka do 7,00, se lahko izjemoma uporablja letni delovni čas že z 18. III. 1968.

Dnevna redna delovna obveznost je od ponedeljka do četrta po osem in pol ur, v petkih pa po 8 ur efektivnega dela.

4. a) Za vsako nadurno delo mora biti izdan nalog po sklepu DS poslovne enote ali pooblaščenih oseb.

b) Nadurno delo lahko za posamezne primere odobrava šef GV ali tehnični pomočnik.

c) Nadure se bodo odobravale samo po predhodnem pisnem predlogu sektorja, kolikor ne bo mogoče oskrbeti delovne sile po postavljenem planu, pri betoniranju, transportu ali drugih primerih, kjer se za to dokaže ekonomska upravičenost.

č) Za plačilo 50 % dodatka nadur nad 208 ur, katere ne bodo odobrene v skladu s točko a, b in c; se bo bremenilo tistega, ki je naročil nadurno delo.

5. Od izrednega prispevka za socialno zavarovanje v višini 1,74 %, kateri se uvaja s 1. III. 1968 za zavarovanje KZSZ Celje, bo plačalo podjetje 50 % tj. 0,87 %, 50 % tj. 0,87 % pa zavarovanci — člani kolektiva.

6. Vsem delavcem, kateri bodo zaposleni pri gradnji zgornje postaje žičnice na Golteh, se prizna za vsak dan znižana dnevница, in sicer:

NK in PK delavci 10 din dnevno;

KV in SS delavci 11 din dnevno;

VK I in II delavci 14 din dnevno;

VIŠ delavci 16 din dnevno.

Pogoj za izplačilo dnevnice je opravljenih 8,5 ur efektivnih dnevno na tem gradbišču.

Obracunane in izplačne znižane dnevnice izključujejo pravico do prejema terenskega dodatka in pravico do 15 % regresa za hrano. Sklep velja od 18. III. 1968 dalje.

7. Glede na povečano angažiranost PE se podaljša 8. sklep VI. redne seje DS PE Celje o 15 % regresiranju hrane, kjer ima podjetje or-

ganizirano prehrano do 30. IX. 1968, razen za primere, katere obravnava DS posebej.

8. Delavcem iz Celja, kateri so bili zaposleni pri rekonstrukciji gramoznice v Otiškem vrhu, se odobri znižane dnevnice v višini 30 din dnevno. Izplačilo dnevnice izključuje pravico do terenskega dodatka in 15 % regresa za hrano.

9. Prošnjo za prodajo srečk odbora za pohod po poteh partizanske Ljubljane se odstopi sindikalni podružnici.

Predsednik DS:

Jože Zalig

DS Koper

SKLEPI

XVI. redne seje DS »Gradis« PE Koper, dne 11. 3. 1968.

1. Pregled poslovanja enote v letu 1967 je bil sprejet na znanje za ugotovitvijo, da je enota uspešno poslovala.

2. V skladu s priporočilom CDS podjetja »Gradis« sprejme DS enote sklep, da se do konca I. poll. 1968 izplača del osebnega dohodka za leto 1967, do višine, ki jo izkazuje enota v Mariboru, preostali del pa je rezerviran za eventualno pokritje OD v letu 1968.

3. V marcu bomo izplačali razliko za izkorišteni LD v letu 1967.

4. Zaposlenim bomo izplačali osebni dohodek za pol ure na dan, za čas od 8. 1. do 15. 3. 1968.

5. Člani DS se strinjajo s predlaganim načinom ocenjevanja in predvidenim % povišanja osebnih dohodkov.

6. Delovni čas — po nalogu centrale pričenjamo z delom:

v zimskem delovnem času, to je od 30. septembra do 1. maja ob 7. uri,

v poletnem delovnem času, to je od 1. maja do 30. septembra ob 6. uri.

Do 1. maja letos delamo še tako, kot smo delali dosedaj, z 2-kratnim odmorom med delom. Za odmore v zimskem delovnem času, pa se bo vsak zaposleni odločil kasneje z referendumom. Komisija v sestavi: Lovšin, Ferfolja, Franderajh in Cajhen naj do naslednje seje DS pripravijo tozadevne predloge.

7. Prošnja Marjana Golca, gr. delovodja, ki prosi za posojilo za dograditev stan. hiše, se vzame na znanje in jo bo DS obravnaval, ko bo imel na razpolago sredstva.

8. Ker posmezniki zaradi lastnih razmer in razmer na gradbišču koristijo letni plačani dopust v manjših obrokih, večkrat na leto, sklene DS, da štejemo vsakemu na 5 del. dni LD tudi

po 1 soboto, kar je v skladu s predpisi o 42-urnem delovnem tednu.

9. Prošnji Idriza Bešiča, tesarja, ki prosi za 3 dni izrednega plačanega dopusta za poroko (ki jo je imel januarja, ko je bil doma na bolenju), se ne ugotovi, ker to ni v skladu s predpisi.

10. Člani DS sklenejo, da bo delala enota na prosto soboto 27. aprila, zaradi tega pa bo petek 3. maja prost dan.

Koper, dne 11. 3. 1968.

Predsednik DS:

Alejš Lovšin

DS OGP

SKLEPI

XVII. redne seje delavskega sveta »Gradis« Obrata gradbenih polizdelkov z dne 7. 2. 1968.

1. Pri delitvi dohodka na sklade in os. doh. bo treba dati več za sklade oz. za poslovni sklad, ker je sedanja amortizacija premajhna za vse potrebe obnove oz. obrabe.

2. Sklep DS je, da se funkcionalna amortizacija obračuna še za 1967. leto, četudi je že mimo. Tako bi dobili na amortizacijski sklad še 20 milijonov. Prestali primanjkljaji za nakup strojev po planu za leto 1968 bi krili iz ustvarjenih fondov.

3. Pripombe k spremembi statuta:

Statut naj ne navaja začetka, prekinitve in konca delovnega časa temveč samo okvirna določila ostale je kompetenca DS PE.

Poleg določila, da traja delovni teden 42 ur, naj se navede osnova za izračun: vsi delovni dnevi v letu, vključno sobote, po 7 ur na dan. Ta kvota ur mora biti izpolnjena, da so pridobljene pravice iz delovnega razmerja.

O številu delovnih ur v tednu in dolžini delovnega časa v posameznih dnevih odloča DS PE.

Zaenkrat ne govorimo o deljenem delovnem času, ampak zamaknjenem tj. polurni odmor se šteje kot čas prebit na delu.

Zamaknjen delovni čas naj upošteva pri začetku delovnega dneva z zimsko in letno sezono. Začetek delovnega dneva je določen s sklepom DSP.

Delovni čas upravno-administrativnih služb in delovni čas delavcev v proizvodnji sta načeloma istovetna, vsa prilagajanja del. časa delavcev v proizvodnji, zahtevam in poteku del pa se tretira kot nadurno delo.

4. Rezervira odn. odobri se nakup garsonjere v Novih Jaršah za ing. Vebeltovo, ki bo nastopila službo v našem obratu.

Predsednik DS OGP:

Jenda Stoviček

DS KO Ljubljana

SKLEPI

XXI. redne seje delavskega sveta kovinskih obratov Ljubljana z dne 26. 2. 1968.

1. Ugotovi se, da so vsi sklepi XX. seje izvršeni.

2. Vzame se na znanje poročilo predsednika upravnega odbora.

3. Delavski svet podjetja naj obrazloži zakaj ni bil upoštevan predlog našega obrata, da se dopolni 17. člen pravilnika o stanovanjski gradnji, s tem da socialno ogroženim ni potrebno prispevati lastnega deleža ob vselitvi v dodeljeno stanovanje. Zahtevo po obrazložitvi postavi član DS tov. Peter Curk.

4. Za kritje izrednega prispevka skupnosti KZSZ za leto 1968 prispevajo delavci 0,47 % razliko tj. 0,48 % pa poslovna enota.

5. Komercialna služba mora izdelati vsake 3 mesece pregled režijskih ur in o tem poročati upravnemu odboru.

6. Na proizvodnem sestanku se določi limit, do katerega smejo posamezne delavnice opravljati režijske ure.

7. Iz orodjarne se izda vsem VK, KV delavcem in starejšim vajencem orodje, katero stalno potrebujejo pri delu. Sestavi se spisek manjkajočega orodja; tega je treba nabaviti.

8. Od SPO se zahteva, da predloži plan investicijskih popravil težke in lahke mehanizacije.

9. Sprejme se predlog UO obrata posredovan UO podjetja v zvezi s problematiko delitve OD.

10. Vsake 3 mesece naj komercialna služba pripravi pregled delitve dohodka po OE.

11. V zvezi s delovnim časom DS obrata predlaga DS podjetja, da ponovno preidemo na 45-urni delovni čas tedensko. Delovna obveznost naj bi bila vsak dan 8,5 ur. V enem mesecu so 3 sobote proste ena pa je reden delovni dan. Med delom je 30 minutni odmor.

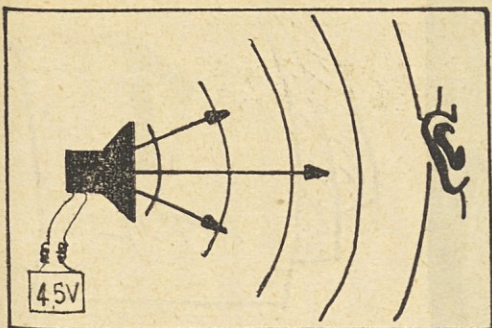
12. Odobri se posojilo za gradnjo stanovanjske hiše v okviru združne gradnje v višini 20.000 din Zvonetu Tršku.

13. Odobri se namenski prenos posojila v višini 20.000 din namesto za gradnjo stanovanjske hiše za nakup stanovanja Valentinu Bogataju.

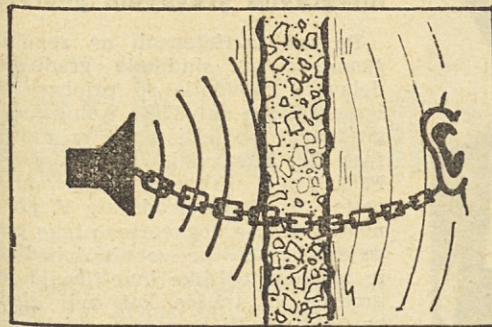
Predsednik DS:

Alfred Brank

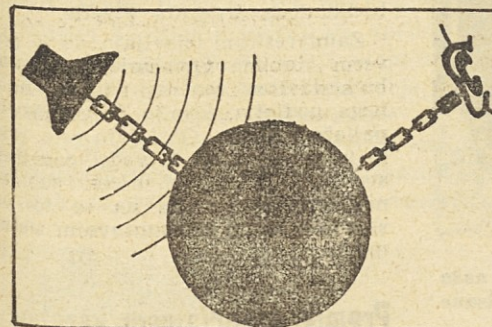
SLIKA 1

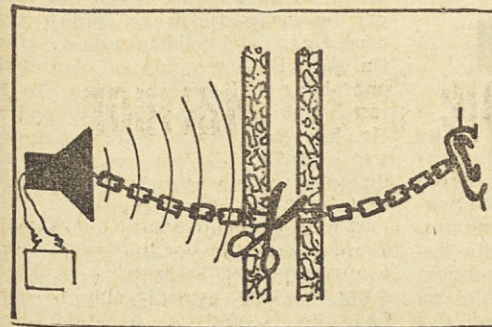
SLIKA 2

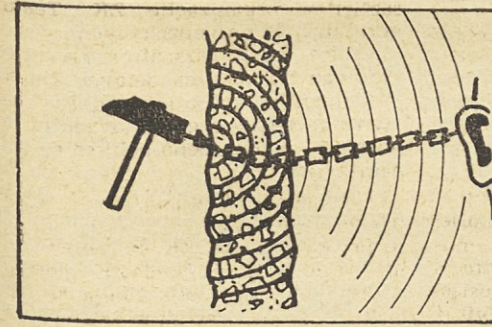
SLIKA 3

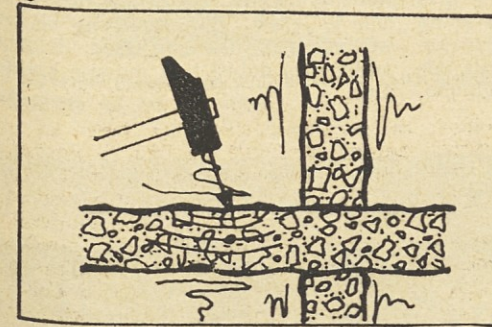
SLIKA 4

SLIKA 5

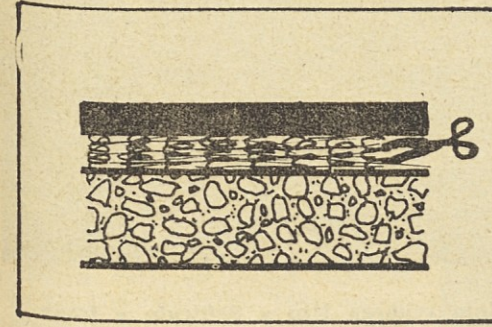
SLIKA 6

SLIKA 7

SLIKA 8

Osnove akustike v zgradbah

Hrup ni drugega kot nihanje zraka, ki v valovih prihaja do naših ušes.

1. Zračni hrup

Vsa telesa, ki vibrirajo, oddajajo zvok. O zvoku v splošnem govorimo, kadar se nam zdi, da telo oddaja prijetne glasove, o hrupu pa govorimo takrat, ko vibracije povzročajo neprijetne glasove. Vibracije telesa se prenašajo na okolni zrak in nastane »zračni hrup«.

Zračne vibracije se širijo od izvora na vse strani, torej tudi do ušes poslušalca (slika 1). Če je med izvorom hrupa in med poslušalcem ovira, zadenejo ob to oviro zračne vibracije, ki se širijo. Če je ovira težka, zavrne velik del energije, hkrati pa sprejme zračni udarec in začne sama vibrirati. Tako postane izvor hrupa, ki nato vibracije prenaša v zrak, ki jo obkroža. Te vibracije se zopet širijo do ušesa poslušalca (slika 2).

Nekaka veriga vibracij torej veže izvor zvoka z ušesom. Namen akustike v gradbeništvu je, da prekinemo to zvezo (slika 3). To bi mogli narediti tako, da bi en člen verige pritrdili na maso z veliko vztrajnostjo, katero bi bilo zelo težko pripraviti do tega, da bi vibrirala, ali pa tako, kar je boljše, da bi verigo pretrgali, to se pravi, da bi ustvarili mehanično diskontinuiteto na poti vibracij. (Slika 4).

Zračni hrupi, pred katerimi moramo izolirati stanovanjske hiše, so na primer: hrup s ceste; hrup, ki nastane zaradi govorjenja, glasbe, radia, televizije in podobno.

2. Hrup zaradi udarcev

Drugo obliko hrupa povzročajo udarci na stene (hrup zaradi hoje, padci predmetov, hrup zaradi strojev). Tokrat odpade del verige iz prejšnjega primera. Ostane le izvor hrupa (peta ali kladivo, ki udari na steno), ovira in del zraka med to oviro in med ušesom (slika 5). Ko udarimo po steni, se prenaša po steni mnogo večji del energije, kot če gre za hrup, ki se prenaša po zraku. Ta energija se hitro širi po steni v vseh smereh v obliki vibracij. Stena vibrira in prenaša zvok v okolni zrak. Glede na veliko količino energije, ki jo je treba zadržati, imamo samo eno rešitev: prekiniti je treba verigo med krajem udarca in med ušesom poslušalca, kar pomeni, da je treba ustvariti mehanično diskontinuiteto.

3. Sestav hrupa

Izvori hrupa oddajajo mešanico vibracij z zelo različnimi frekvencami. Hrupi imajo nizke, srednje in visoke frekvence. Lahko jih izoliramo tako, da jih filtriramo s tem, da prepuščamo samo eno kategorijo frekvenc. Gradbeni elementi se različno obnašajo do nizkih, srednjih in visokih frekvenc istega hrupa. Če privzamemo prejšnjo razlago z verigo bi rekli, da škarje ne morejo enako dobro rezati nizke, srednje ali visoke frekvence. Poleg tega uho zaznava najbolj srednje frekvence, slabše visoke in nizke frekvence, zato moramo posebno paziti na srednje frekvence.

Pri zgradbah imamo opravka z zračnimi hrupi in hrupi, ki nastanejo z udarci. Glavna razlika med enim in drugim je v njihovi jakosti. Kakršen koli gradbeni element je izpostavljen obema vrstama hrupa: strop mora na primer biti izoliran proti hrupu, ki nastaja pri hoji kot tudi proti hrupu, ki nastane zaradi govorjenja, glasbe itd.

PRIMERI UPORABE PRINCIPOV

Skušajmo si razjasniti zgoraj navedene principe s primerom: stropna plošča v stanovanju.

Oglejmo si najprej obnašanje stropne plošče pri udarcu. Energija, ki se prenese na ploščo zaradi udarca, se širi enako na spodnje stanovanje kot proti sosednjim stanovanjem. Strop vibrira in povzroči vibriranje vseh sten, ki so vezane na strop. Vsa ta skupina oddaja zvok v obliki vibracij v zrak, ki stene obkroža (slika 6), ta vibracija doseže uho poslušalca. Da bi v verigi vibracij ustvarili mehanično diskontinuiteto, imamo na razpolago dve rešitvi:

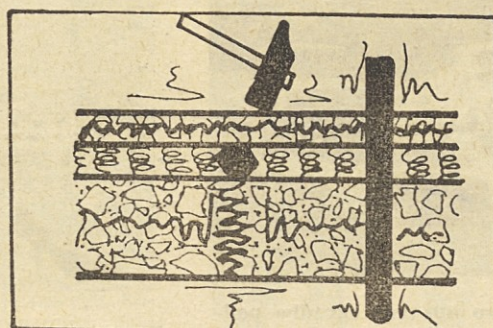
— med »kladivo in nakovalo« položimo lahko blazino (preprogo). Taka blazina uduši udarec in odvrne velik del energije, ki ogroža ploščo (slika 7);

— na nosilno ploščo položimo blazino iz mineralne volne, plute ali rastlinskih vlaken. Na to blazino betoniramo ploščo, kar nam da tako imenovano plavajočo ploščo. Energija udarca se v tem primeru prenese na plavajočo ploščo in le težko prekorači oviro, ki jo tvori blazina iz mineralne volne (slika 8). Ker mora energija nekam iti, se vrne na površino. Tehnika plavajočih plošč je zelo razširjena, čeprav je njena gradnja zelo delikatna. Najmanjša kontinuiteta med zgornjo in nosilno ploščo (trdo mesto, kanalizacijska cev) lahko v nekem delu poruši učinkovitost plavajoče plošče (slika 9). Dobro izvedbo plavajoče plošče lahko ugotovimo tako, da udarjamo po njej s kladivom. Če plošča zveni, ni kontinuitete. Ko pa se približamo trdi točki, tj. kjer je med zgornjo in spodnjo ploščo vzpostavljena kontinuiteta, zvok pojenja in se zdi, da se zgublja v nosilni plošči.

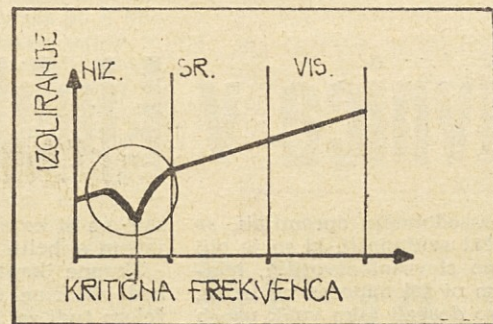
Kot zaključek lahko rečemo, da zdravilo proti hrupu, ki nastane z udarcem, ni v tem, da povečamo debelino plošče ali težo plošče, temveč, da ploščo naredimo kot plavajočo ploščo ali da jo pregrnemo s preprogo.

Konec prihodnj

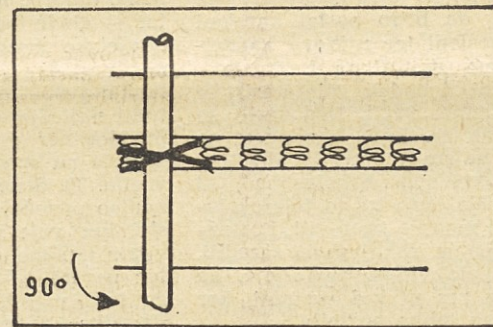
SLIKA 9

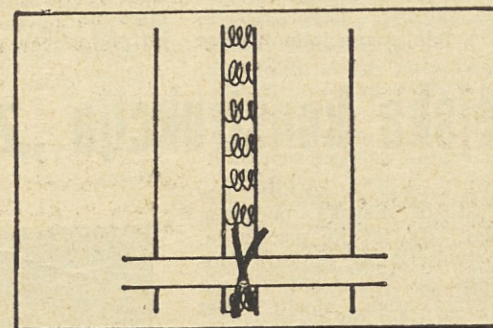
SLIKA 10

SLIKA 11

SLIKA 12

Univerzalno vrtno in odkopno kladivo na bencinski pogon

Februarja t.l. je tvrdka Atlas Copco demonstrirala nov vrtni in odkopni stroj »Cobra«, ki ga poganja bencinski motor.

Stroj je težak 25 kg in je zelo priročen za delo. V granitu je njegova kapaciteta 23 cm vrtine na minuto s svedrom $\varnothing$ 29 mm. Zamenjava vrtnega svedra z odkopno lopato je hitra in enostavna. Vgrnjeni kompresor stalno izpihava orodje. Stroj je konstruiran tako, da je mogoče z njim delati tudi v slabo zračenih prostorih, ker lahko s posebno dodatno cevjo odvaja nečist zrak. Poleg teh dveh osnovnih orodij obstaja možnost priključka še cele vrste naprav za najrazličnejša dela: brusilna plošča, orodje za komprimacijo manjših nasipov ali zasipov, naprava za polaganje cevi pod cestnimi nasipi, podbijanje tolčenca pri železniških tirih, za sondažne vrtine, ker ima posebno napravo za odzvem vzorcev in klanje skal.

Ker stroj ne potrebuje kompresorja kot običajna odkopna in vrtna kladiva, je njegova uporaba zelo ekonomska.

Ing. S. E.

Izkop tunelov pri gradnji podzemne železnice v Münchnu

V prejšnji številki Gradisovega vestnika je bil opisan način dela v odprtem izkopu z uporabo portalnih žerjavov. Danes bi opisali še tunelski izkop.

Izkopni stroj je bil kupljen v ZDA in omogoča popolnoma mehanizirano delo. Ščit na čelu izkopa je premera 6,72 m in je dolg 5,40 m. Izdelan je iz jeklenih plošč, deb. 25 do 50 mm. Plašč (3) je bil izdelan v Nemčiji. Zelo kompliciran izkopni stroj in naprava za potiskanje stroja (1, 2, 4, 5, 8) so ameriške in so bile zmontirane na kraju samem. Celotna konstrukcija je težka 120 ton.

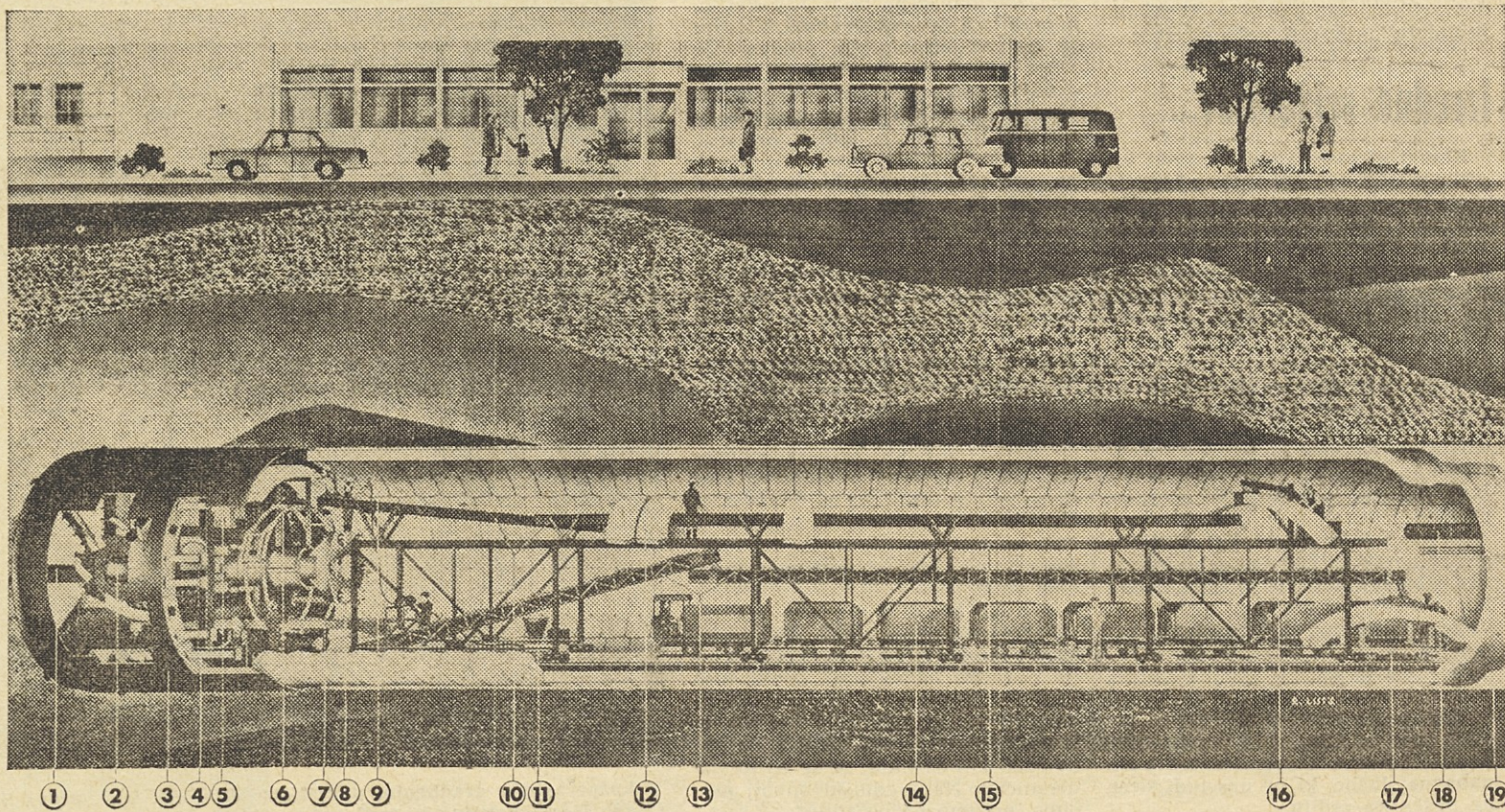
Pogonska gred (2) se nahaja v osi ščita in jo poganja 6 hidravličnih zvezdnih motorjev, ki dobivajo moč iz 4 elektromotorjev. Skupna moč vseh 4 elektromotorjev znaša 500 KM. Na gredi se nahaja izkopno kolo (1). Jekleni ščit potiska naprej 24 hidravličnih tlačilk na olje, ki lahko razvijejo 2400 ton potisne moči. Tlačilke se opirajo na betonski plašč tunela (12) in potiskajo konstrukcijo po centimetrih naprej. Od izkopnega kolesa pada material na transportne trakove (7, 13), ki nakladajo vagonete (14), da odvažajo material iz tunela. Delovni oder (15) sledi ščitu in je pomičen na tirih. Služi za vmesno deponijo segmentov za betonski plašč tunela (12), na njem je montirana dvizna naprava za segmente (16), nosi transportne trakove in črpalno napravo za malto. Skozi luknje na že montiranih segmentih se v prazen prostor na zunanji strani betonskega plašča vbrizga specialna malta (19), ki zapolni prazen prostor za plaščem. Celotna naprava od izkopnega kolesa (1) do konca delovnega odra (15) je dolga 34 m.

Komandno mesto s celo vrsto kompliciranih aparatov za vodenje celotne naprave se nahaja v majhnem prostoru v ščitu (5). Tlačilke, ki potiskajo ščit, imajo hod 110 cm, tako da je dovolj prostora za vgrajevanje 75 cm širokih segmentov za betonski plašč.

Zaradi talne vode, ki se nahaja v globini 5–8 m, so zgradili celo vrsto vodnjakov za opazovanje gibanja talne vode. Poleg teh vodnjakov so izvršili še 1800 vrtin tako, da so dobili dovolj podatkov. Potrebni so bili posebni ukrepi, da bi preprečili vdor talne vode v tunel, čigar teme se nahaja 4–8 m pod terenom, na nekaterih mestih pa celo 8–17 m.

Cena za 1 km tunelskega izkopa z opisano napravo znaša ca. 25.000.000 DM (7,5 milijard S din).

Ing. S. E.

Ker nam ni uspelo dobiti pravo lokacijo za novo upravno zgradbo podjetja, ker tu ob novi bolnišnici ne moremo več ostati, smo se dogovorili s »Tehniko«, da vrh stolpnice na Trgu revolucije dogradimo s štirimi nadstropji.

Prvega aprila so si ogledale nekatere žene iz Gambije nekatera naša gradbišča. Zenske predstavnice Gambije so bile oblečene v živo pisane obleke. Na sliki z obiska na gradbišču »Prehrane« v Ljubljani.

Integracija gradbenih podjetij

Po več konferencah na republiškem odboru sindikata gradbenih delavcev Slovenije so priprave za integracijo največjih slovenskih gradbenih podjetij stekle v zadnjo fazo. Gre za združitev Gradisa, GIP-POS, IMOS »Tehniko«, »Slovenijaceste« in »Tehnogradnje«. V glavnem je že vse dogovorjeno tako glede enotne politike osebnih dohodkov in skladov, politike investiranja ter gradnje za tržišče kot tudi glede enotne analitične ocene delovnih mest. Predvideno je tudi enotno nastopanje na domačih zlasti pa na tujih tržiščih in tako ne bodo več hodili drug drugemu v zelje.

Zainteresirani izjavljajo, da je povsem obrobno vprašanje, kako naj bo sestavljeno vodstvo novega enotnega podjetja, ker je to vprašanje najlažje rešljivo. Obstajajo celo ideje in predlogi, da bi vodstvena mesta razdelili z žrebanjem, vendar nekateri poudarjajo, da se to ne sklada z našim samoupravnim sistemom.

Premik v socialnem varstvu

Ker smo uvedli 42-urni delovni teden, so na pobudo zaposlenih žena pri našem podjetju na zadnji seji centralnega delavskega sveta podjetja govorili o tem, da bodo v vseh enotah zgradili otroške vrtnice. To je izreden dogodek za vse naše podjetje, ker kaže, kako veliko razumevanja kaže delavski svet tudi za druge probleme zaposlenih delavcev in tokrat tudi delavk.

V projektivnem biroju na centrali že pripravljajo več tipskih projektov montažnih otroških vrtcev po PBM sistemu, in to različnih velikosti, da bo vsaka enota lahko zgradila vrtec v skladu s svojimi razmerami, gmočnimi možnostmi in v skladu s številom varstva potrebnih otrok. Kadrovska služba podjetja pa že šola otroške negovalke in vzgojiteljice, da bi bilo otroško varstvo tudi po tej plati zagotovljeno in na sodobno kakovostni ravni. Na nedavnem natečaju so v tej službi izbrali 17 mladih deklet, ki so se prijavila za ta poklic. Sindikat pa bo najbrž sprejel pobudo SZDL, da bi vrtnice zgradili s samopriskevkom ter delavski svet podjetja s financiranjem ne bi imel skrbi. Predstavniki sindikata, ki smo ga povprašali, kako je daleč s tem predlogom, ni hotel na konkretno vprašanje konkretno odgovoriti, ker sindikalni odbor podjetja o tem še ni rekel nobene besede. Omenjeni predstavnik je izjavil, da »stvori ne bi rad prejudiciral«, ker je med drugim treba prej dobiti tudi mnenje kolektiva.

Nova železokrivnica v Ljubljani

Priča smo novi delovni zmagi, saj je naše podjetje pridobilo v Ljubljani še tretjo železokrivnico. Vsi, ki so tretjo železokrivnico gradili in

jo tudi najsodobneje opremljali, so na zaključni svečanosti, ki so jo bili priredili po slovesni otvoritvi, izjavili, da jim ni žal naporov ne truda, samo da so dosegli tako velik uspeh in s tem prispevali k slavi našega podjetja doma in v tujini.

Posebna korist nove železokrivnice je v tem, da bodo poslej kamioni polno zaposleni ter njihova kapaciteta povsem izkoriščena. Razen tega pa bo tudi dohodek zainteresirane poslovne enote večji. Dogovorili so se tudi, da zasebnih kamionov ne bodo več najemali, sicer bi bila tretja železokrivnica nepotrebna. Od kod je prišla ideja za to železokrivnico, še ni mogoče ugotoviti. Poslovna tajna pa je, zakaj so jo zgradili. Vsi, ki so jo videli, zatrjujejo, da glede tega res ni kaj skrivati, ker jo pač vsak lahko pogleda.

Morda se bo v prihodnosti kdaj zgodilo, da bo železo potovalo iz ene železokrivnice mimo druge in celo tretje, vendar tudi najsodobnejša organizacija dela pozna izjeme in se

zato ne bi kazalo že vnaprej razburjati in si beliti las.

Skupne kapacitete železokrivnice bodo tolikšne, da bodo lahko krivile železo tudi za Jesenice. Razlog za to pa je posebne vrste in je povezan še z drugo nabavo podjetja. Kupili bomo namreč najsodobnejši helikopter — glede tega smo v dogovorih s Sovjetsko zvezo — ki naj bi imel nosilnost čez 100 ton, s katerim bi lahko prenašali, oziroma prevažali tudi najtežje tovore in vse vrste profilov ter dolžin, ki jih sicer ne spraviš na specialna cestna tovorna vozila. Ta drugi razlog je pa v tem, kar so povedali na strokovnem mestu, ker veje po Savski dolini navzgor izredno ugoden klimatski veter za let takega helikopterja ter ga tudi morebitna megla ne moti. Zgradba helikopterja je namreč taka, da meglo in tovarniški dim sproti preganja s svojimi turboreaktivnimi motorji, zaradi česar si lahko obetamo v teh krajih tudi spremembo podnebnih razmer.

IBM v Gradisu

Te dni so v centrali podjetja iz posebnega deviznega sklada, ki ga je dala na razpolago centrala Narodne banke, kupil dodatne stroje IBM sistema, ki jim po domače pravimo elektronski možgani. Z novimi kapacitetami bo zlasti pridobila kadrovska služba podjetja. Sposobnost teh možganov je taka, da lahko na daljavo in brezžično ugotove vse kadrovske potrebe enot.

Tako bo rešen eden izmed najhujših problemov teh služb — zlasti na gradbiščih, kjer bo stroj že vnaprej in več kot za en dan povedal, kakšne vrste strokovnjakov in druge vrste delavcev potrebuje določeno gradbišče. Vnaprej bomo tudi vedeli, kdo misli fluktuirati in bomo tako mogli učinkovito preprečevati fluktuacijo, zaradi česar lahko računamo s precejšnjim dvigom dohodka celotnega podjetja in posebej prizadetih enot.

Stroji so tako vsestranski, da bodo služili tudi za kontrolo kakovosti v proizvodnji raznih betonskih izdelkov.

Kadrovska služba in služba kontrole kvalitete pa bosta kljub tem novim strojem obstajali tudi v prihodnje, ker stroj navsezadnje le ne more povsem zamenjati človeka. Lahko sicer ugane njegove misli, odločiti pa ne more. To pa je glavno.

Nova dela na tujem

Kot vsako leto, tako smo tudi letos prevzeli nekaj velikih del v tujini. Tokrat smo se usmerili na Srednji vzhod, in sicer v Kuvejt, kjer imajo najvišji narodni dohodek na prebivalca na svetu (čez 4000 dolarjev). To tržišče je še posebej zanimivo, ker plačujejo vsako delo v gotovini, in to v dolarjih z zlato klavzulo. Možnosti so tudi za kredite, ki bi jih dali gradbenemu podjetju.

Druga taka dežela, kjer smo se letos prvič pojavili, je Iran. Tam zdaj odpirajo velika gradbišča. Za kooperacijo z gradbenim podjetjem se zanimajo zlasti bančni in drugi finančni krogi v Indiji, ker bi radi prodali svoj cement in betonsko železo.

Edina težava je v tem, ker se naše enote doslej še niso mogle sporazumeti, katera izmed njih bo delo prevzela in bila glavni izvajalec del. Za kadre najbrž ne bo problemov, ker ima kadrovska služba podjetja na razpolago precej strokovnjakov, v enotah pa so tudi že izjavili, da so vsak čas pripravljeni odstopiti kogar koli, kada gre za renome podjetja kot celote. S tem so končno demantirane vse govorice, ki skušajo položaj prikazati kako drugače.

Izredna pridobitev

Komaj so se naši strokovnjaki vrnili z razstave »BAU 1968« v Münchnu, kjer so naročili nekaj kompletnih serij specialne drobne mehanizacije za naše podjetje, že smo dobili sporočilo, da je pošiljka 12 serij prispela in da jo lahko dvignemo na carini. Naše centralno skladišče je formalnosti takoj uredilo in pošiljko tudi prevzelo.

V seriji so razne pištole za vrtnanje lukenj v les, kamen in beton, dalje pištole, s katerimi izredno hitro izdolbemo rege za montažo električne in druge inštalacije, za zabijanje žebeljev, privijanje vijakov, pleskanje itd.

Novica, da so kompleti prišli v centralno skladišče, se je bliskovito razširila po podjetju in so tisti dan kar naprej peli telefoni. Enote so večino kompletov že odnesle. Nekaj malega jih je še v skladišču, s katerimi pa razpolaga strojna služba podjetja ter se je treba nanjo obratiti za vse informacije.

Ob tem primeru kaže posebej pohvaliti izredno ekspanzivnost naše nabavne službe, ki pa nas tudi sicer ne pušča na cedilu.

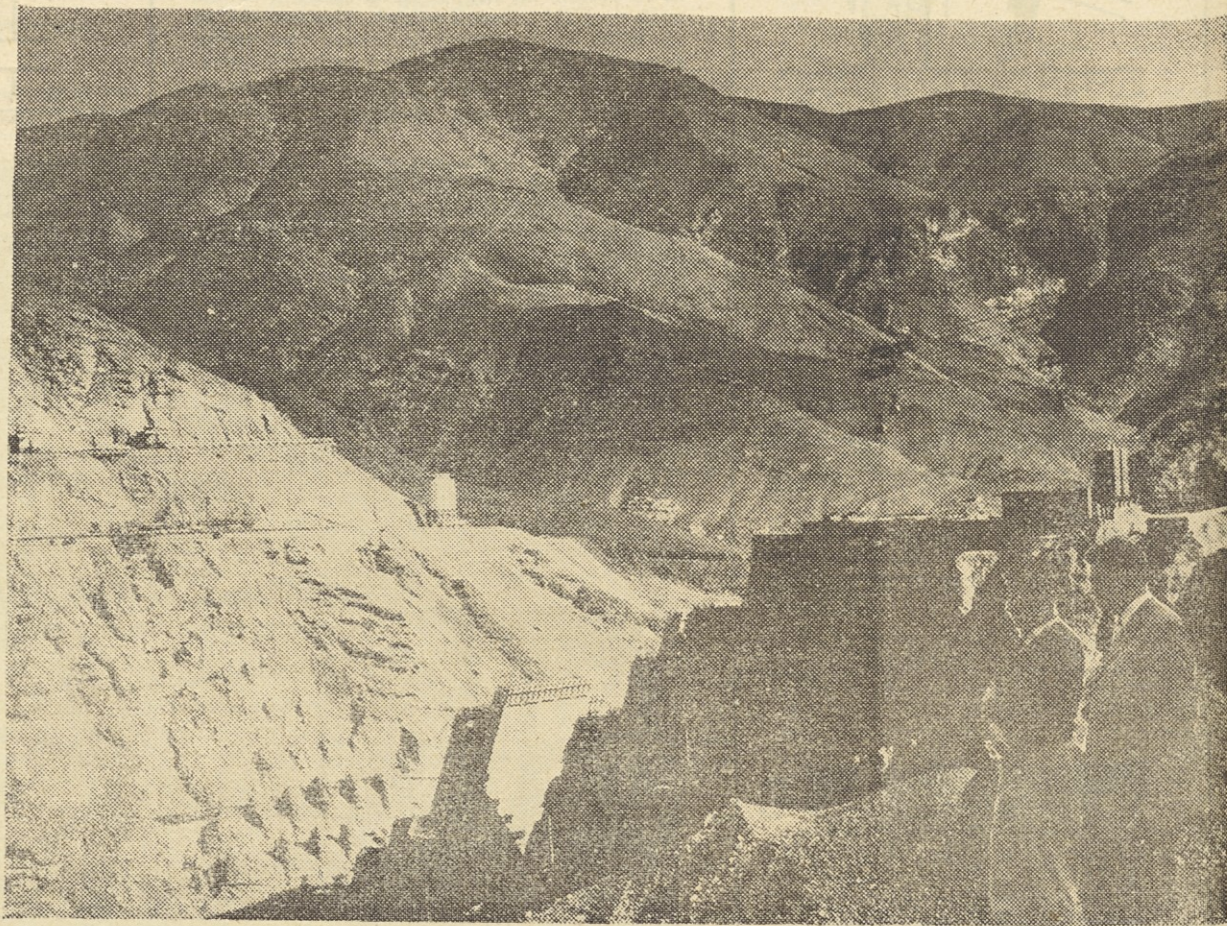
Veržejska konstrukcija „zaposlena“

Iz zaupnih krogov, ki so blizu komercialni službi našega podjetja, smo izvedeli, da tečejo pogajanja, da bi konstrukcijo za gradnjo mostov, ki smo jo bili pripravili za gradnjo veržejskega mostu, spet uporabili.

Za konstrukcijo vlada namreč veliko zanimanje ne le v Jugoslaviji, ampak tudi drugod po svetu. K temu je največ pripomoglo predvajanje filma »Most na Veržeju«, ki so ga vrteli zainteresiranim investitorjem tako v evropskih kot v azijskih in afriških deželah ter tudi v Ameriki. Film pa je doživel največji uspeh na svetovni trgovinski konferenci (UNCTAD) v New Delhiju, kjer so ga predstavniki našega podjetja po posredovanju Avala filma predvajali udeležencem konference v večernih urah v eni izmed najlepših dvoran New Delhija. Investitorji in tudi zbrani delegati so se zelo pohvalno izrazili o konstrukciji ter tudi o tehniki filmanja.

Najdlje so doslej prišla pogajanja s Sovjetsko zvezo, ki bi rada konstrukcijo uporabila pri gradnji mostu čez reko Irliš v Sibiriji. Med domačimi podjetji pa se zanjo najbolj zanima podjetje »Plangrap« z Orjena, ki bo gradilo most čez morskorožino na otok z znanim imenom Goli otok.

V naših obratih je spričo teh vesti zavladalo silno veselje, ker bodo, če bo konstrukcija res uporabljena in pogodba sklenjena, dobili več prostora za kamione in mehanizacijo. Neka sicer nepooblaščen oseba je našemu sodelavcu izjavila, da bodo radi dali za likof, če se bo to vse uresničilo. Na uredniški odbor, prosimo, pri tem ne pozabite!

V kooperaciji z gradbenim podjetjem »Bunker« smo prevzeli gradnjo velikega jezusa v Sefitru v Iranu. Gradbišče si ogledujeta tudi naša projektanta ing. Boris Vede in ing. Ivo Jeršan.